

III

(Egyéb jogi aktusok)

EURÓPAI GAZDASÁGI TÉRSÉG

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG 271/14/COL sz. HATÁROZATA

(2014. július 9.)

az állami támogatások eljárásjogi és anyagi jogi szabályainak a kutatásra, fejlesztésre és innovációra vonatkozó új iránymutatás elfogadása révén kilencvenhetedik alkalommal történő módosításáról [2015/1359]

AZ EFTA FELÜGYELETI HATÓSÁG (a továbbiakban: a Hatóság),

TEKINTETTEL az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra (a továbbiakban: az EGT-megállapodás), különösen annak 61–63. cikkére és 26. jegyzőkönyvére,

TEKINTETTEL az EFTA-államok közötti, Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodásra (a továbbiakban: felügyeleti és bírósági megállapodás), különösen annak 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjára, 24. cikkére, valamint a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve I. részének 1. cikkére,

mivel:

A felügyeleti és bírósági megállapodás 24. cikke értelmében a Hatóság érvényt szerez az EGT-megállapodás állami támogatásra vonatkozó rendelkezéseinek.

A felügyeleti és bírósági megállapodás 5. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján a Hatóság közleményeket vagy iránymutatásokat ad ki az EGT-megállapodás által szabályozott ügyekben, amennyiben ezen megállapodás vagy a felügyeleti és bírósági megállapodás kifejezetten így rendelkezik, vagy amennyiben a Hatóság ezt szükségesnek ítéli.

Az Európai Bizottság 2014. május 21-én közzétette a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszeréről szóló bizottsági közleményt⁽¹⁾. A keretrendszer meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami finanszírozás állami támogatásnak minősülhet, és amennyiben állami támogatásnak minősül, az összeegyeztethetőség feltételeit. A feltételek 2014. július 1-jétől alkalmazandók.

Ez a keretrendszer az Európai Gazdasági Térséget is érinti.

Az EGT állami támogatási szabályainak egységes alkalmazását az Európai Gazdasági Térség egész területén biztosítani kell, összhangban az EGT-megállapodás 1. cikkében megállapított homogenitásra vonatkozó célkitűzéssel.

Az EGT-megállapodás XV. melléklete „ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK” címének II. pontja értelmében a Hatóság a Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja az Európai Bizottság által elfogadott új iránymutatásnak megfelelő új iránymutatást.

Az Európai Bizottsággal való konzultációt követően,

Az EFTA-államokkal 2014. június 26-án kelt levelében folytatott konzultációt követően,

⁽¹⁾ HL C 198., 2014.6.27., 1. o.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az állami támogatások anyagi jogi szabályait a kutatásra, fejlesztésre és innovációra vonatkozó új iránymutatás beillesztése révén módosítani kell. Az új iránymutatást csatolták e határozathoz és az új iránymutatás a határozat szerves részét képezi.

2. cikk

Csak az angol nyelvű szöveg hiteles.

Kelt Brüsszelben, 2014. július 9-én.

az EFTA Felügyeleti Hatóság részéről

Oda Helen SLETNES

elnök

Helga JÓNSDÓTTIR

testületi tag

MELLÉKLET

ÁLLAMI TÁMOGATÁS A KUTATÁSHOZ, FEJLESZTÉSHEZ ÉS INNOVÁCIÓHOZ ⁽¹⁾

BEVEZETÉS	20
1. ALKALMAZÁSI KÖR ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	21
1.1. Alkalmazási kör	21
1.2. Ezen iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések	22
1.3. Fogalommeghatározások	23
2. ÁLLAMI TÁMOGATÁS AZ EGT-MEGÁLLAPODÁS 61. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMÉBEN	26
2.1. Állami támogatásban részesülő kutató-ismeretterjesztő szervezetek és kutatási infrastruktúrák	26
2.1.1. Nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása	26
2.1.2. Gazdasági tevékenységek állami finanszírozása	27
2.2. Vállalkozásoknak államilag finanszírozott kutató-ismeretterjesztő szervezetek és kutatási infrastruktúrák révén nyújtott közvetett állami támogatás	28
2.2.1. Vállalkozások nevében folytatott kutatás (szerződéses kutatás vagy kutatási szolgáltatások)	28
2.2.2. Együttműködés a vállalkozásokkal	29
2.3. Kutatási és fejlesztési szolgáltatások közbeszerzése	30
3. KÖZÖS ÉRTÉKELÉSI ELVEK	31
4. A K+F+I TÁMOGATÁSOK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE	31
4.1. Jól meghatározott közös érdekű célkitűzéshez való hozzájárulás	32
4.1.1. Általános feltételek	32
4.1.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek	32
4.2. Az állami beavatkozás szükségessége	33
4.2.1. Általános feltételek	33
4.2.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek	34
4.3. A támogatási intézkedés megfelelése	34
4.3.1. Alternatív szakpolitikai eszközök megfelelése	34
4.3.2. Megfelelés más támogatási eszközök viszonylatában	35
4.4. Ösztönző hatás	35
4.4.1. Általános feltételek	35
4.4.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek	36
4.5. A támogatás arányossága	37
4.5.1. Általános feltételek	37

(¹) Ez az iránymutatás megfelel a bizottsági közleménynek. A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere (HL C 198., 2014.6.27., 1. o.).

4.5.2.	Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek	39
4.6.	A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése	40
4.6.1.	Általános megfontolások	40
4.6.2.	Támogatási programok	42
4.6.3.	Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek	42
4.7.	Átláthatóság	44
5.	ÉRTÉKELÉS	44
6.	JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMONKÖVETÉS	45
7.	HATÁLY	45
8.	FELÜLVIZSGÁLAT	45
I. melléklet – Elszámolható költségek		46
II. melléklet – Maximális támogatási intenzitás		47

BEVEZETÉS

1. Annak megakadályozása érdekében, hogy az állami támogatások az Európai Gazdasági Térségen (a továbbiakban: EGT) belüli verseny torzulását okozzák és a közérdekkel ellentétes módon befolyásolják az EGT-megállapodás Szerződő Felei közötti kereskedelmet, az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése megállapítja az állami támogatások tilalmának elvét. Bizonyos esetekben azonban az ilyen támogatás az EGT-megállapodás 61. cikke (2) és (3) bekezdésének értelmében összeegyeztethetőnek tekinthető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével.
2. A kutatás, fejlesztés és innováció (a továbbiakban: K+F+I) előmozdítása fontos EGT-cél, amelyet az EGT-megállapodás 1. cikke (2) bekezdésének f) pontja és 78. cikke foglal magában, amely a Szerződő Felek közötti együttműködésre szólít fel ezen a területen ⁽²⁾. A fő célkitűzések az európai ipar tudományos és technológiai alapjainak megerősítése, továbbá nemzetközi versenyképességének ösztönzése.
3. Az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság) Európa 2020 stratégiája ⁽³⁾ szerint a kutatás-fejlesztés (a továbbiakban: K+F) kulcsfontosságú mozgatórugót jelent az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés célkitűzéseinek eléréséhez. A Bizottság e célból kiemelt célt határozott meg, amely szerint 2020-ra az Európai Unió bruttó hazai össztermékének (a továbbiakban: GDP) 3 %-át K+F-re kell fordítani. A K+F+I terület fejlődésének előmozdítása érdekében az Európa 2020 stratégia különösen előtérbe helyezi az „Innovatív Unió” kiemelt kezdeményezést ⁽⁴⁾, amelynek célja a kutatás és innováció finanszírozási lehetőségeinek és feltételeinek javítása, hogy az innovatív ötletekből a növekedést és a foglalkoztatást segítő termékek és szolgáltatások jöjjenek létre ⁽⁵⁾. Az Európa 2020-ról szóló bizottsági közlemény megemlíttette, hogy az állami támogatási politika „tevékenyen hozzájárulhat (...) az innovatívabb, hatékonyabb és környezetbarátabb technológiákat szolgáló kezdeményezések elindítása és támogatása révén, illetve az állami beruházástámogatáshoz, a kockázati tőkéhez és a kutatási és fejlesztési támogatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésén keresztül”.

⁽²⁾ A kutatás-fejlesztést az EGT-megállapodás 31. jegyzőkönyve is szabályozza. További információ: <http://www.efta.int/eea/policy-areas/flanking-horizontal-policies/research-innovation>

⁽³⁾ A Bizottság közleménye – „Európa 2020 – az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája”, COM(2010) 2020 végleges, 2010.3.3.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezése: Innovatív Unió” COM(2010) 546 végleges, 2010.10.6.

⁽⁵⁾ Az Európai Unió teljes K+F ráfordítása (amelynek hozzávetőlegesen 1/3-a állami forrásokból, 2/3-a pedig magánforrásokból származik) 2012-ben a GDP 2,06 %-át tette ki, ami 0,24 százalékpontos növekedést jelent 2005 óta (az EUROSTAT kiemelt mutatókról szóló statisztikái: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators). Jóllehet a magánforrásokból származó K+F ráfordítások GDP-arányosan enyhén emelkedtek 2008 óta, továbbra is nagy különbségek mutatkoznak az uniós tagállamok, az ipari ágazatok és az egyéni szereplők között (Európai Bizottság, „Az uniós tagállamok és társult országok 2013. évi kutatási és innovációs teljesítménye”).

4. Miközben általánosan elfogadott tény, hogy a versenyképes piacok hajlamosak hatékonyabb eredményeket elérni az árak, a hozam és a forrásfelhasználás tekintetében, piaci hiányosságok esetén ⁽⁶⁾ az állami beavatkozás javíthatja a piacok működését, és ezáltal hozzájárulhat az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez. A K+F+I-vel összefüggésben a piaci hiányosságok például abból is fakadhatnak, hogy a piaci szereplők általában nem veszik figyelembe a más gazdasági szereplőkre kiható (pozitív) externáliákat, és ezért társadalmi szempontból túl alacsony szintű K+F+I-tevékenységekbe fognak. Ehhez hasonlóan a K+F+I-projektek hátravethetik a finanszírozáshoz való hozzáférés hiányosságai (az aszimmetrikus információ miatt) vagy a vállalatok közötti koordinációs problémák is. Következésképpen a K+F+I-re irányuló állami támogatás összeegyeztethető lehet az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével, amennyiben az várhatóan elősegíti valamely piaci hiányosság kiküszöbölését egy közös európai érdeket szolgáló fontos projekt végrehajtásának előmozdítása vagy egyes gazdasági tevékenységek fejlesztésének megkönnyítése révén, és amennyiben az abból fakadó verseny- és kereskedelemtorzulás nem ellentétes a közérdekkel.
5. A K+F+I-re irányuló támogatást elsődlegesen az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének b) pontja és 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja indokolja, amelyek értelmében az EFTA Felügyeleti Hatóság (a továbbiakban: a Hatóság) az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek tekinthet egy közös európai érdeket szolgáló fontos projekt végrehajtásának előmozdításához vagy bizonyos gazdasági tevékenységek fejlesztéséhez nyújtott támogatást, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan, a közös érdekekkel ellentétes mértékben a kereskedelem feltételeit.
6. Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítéséről szóló közleményében ⁽⁷⁾ a Bizottság három, az állami támogatás ellenőrzésének korszerűsítésével megvalósítandó célkitűzést jelentett be:
  - a) fenntartható, intelligens és inkluzív növekedés ösztönzése a versenyképes belső piacon;
  - b) az előzetes ellenőrzéseknek a belső piacra legnagyobb hatást gyakorló esetekre történő összpontosítása, az állami támogatások végrehajtása terén a tagállamokkal való együttműködés egyidejű erősítése mellett;
  - c) a szabályok egyszerűsítése és gyorsabb határozathozatal.
7. A Bizottság közös megközelítés követésére szólított fel a különböző iránymutatások és keretrendszerek következők céljából történő felülvizsgálatában: a belső piac erősítése, a közpénzekkel való hatékonyabb gazdálkodás előmozdítása az állami támogatások közös érdekű célkitűzésekhez igazításával, az ösztönző hatás, a támogatás szükséges minimumra korlátozása és a támogatás versenyre és kereskedelemre gyakorolt potenciális negatív hatásainak fokozottabb ellenőrzése. A Hatóság támogatja a Bizottság korszerűsítésre irányuló kezdeményezését. Következésképpen az ezen iránymutatásban meghatározott összeegyeztethetőségi feltételek e közös megközelítésen alapulnak.

1. ALKALMAZÁSI KÖR ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1.1. Alkalmazási kör

8. Az ezen iránymutatásban meghatározott alapelvek a K+F+I-re irányuló állami támogatások esetében alkalmazandók az EGT-megállapodás által szabályozott valamennyi ágazatban. Tehát azokra az ágazatokra alkalmazandók, amelyekre az állami támogatás tekintetében külön EGT-szabályok vonatkoznak, hacsak e szabályok másként nem rendelkeznek.
9. Az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai és más nemzetközi szervek által központilag kezelt olyan uniós finanszírozás, amely sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozik az EFTA-államok ellenőrzése alá ⁽⁸⁾, nem minősül állami támogatásnak. Az ilyen finanszírozás más állami támogatással történő kombinálása

⁽⁶⁾ A „piaci hiányosság” fogalom olyan helyzetekre utal, amelyekben a piacok a saját eszközeikkel vélhetően nem képesek arra, hogy hatékony eredményt mutassanak fel.

⁽⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítése”, COM(2012) 209 final, 2012.5.8.

⁽⁸⁾ Például a Horizont 2020 keretprogram vagy a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő program (COSME) szerint nyújtott finanszírozás. A „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet (HL L 347., 2013.12.20., 104. o.) a 2014.5.16.-i 109/2014 EGT vegyes bizottsági határozat (még nem tették közzé) foglalta bele az EGT-megállapodás 31. jegyzőkönyvébe annak 1. pontjaként. A COSME azon uniós programok egyike, amelyeknek az EGT-megállapodásba való belefoglalása jelenleg megfontolás, illetve tervezés alatt áll. Az EGT-megállapodás vonatkozásában potenciálisan érintett programok teljes listája a következő címen érhető el: <http://www.efta.int/eea/eu-programmes>

esetén kizárólag az utóbbit veszik figyelembe annak megállapításához, hogy a bejelentési küszöbértéket és a maximális támogatási intenzitást betartották-e, vagy ezen iránymutatással összefüggésben el kell-e végezni az összeegyeztethetőség értékelését.

10. A nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló hatósági iránymutatásban ⁽⁹⁾ és annak módosításaiban, illetve annak helyébe lépő iránymutatásban meghatározott nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott K+F+I-támogatás nem tartozik ezen iránymutatás hatálya alá.
11. Az olyan kedvezményezettnek odaítélt K+F+I támogatás értékelésekor, amellyel szemben még nem teljesített, valamely támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító korábbi hatósági határozaton alapuló visszafizetési felszólítás van érvényben, a Hatóság figyelembe veszi a még visszafizetendő támogatási összeget ⁽¹⁰⁾.

1.2. Ezen iránymutatás hatálya alá tartozó támogatási intézkedések

12. A Hatóság egy sor olyan K+F+I intézkedést meghatározott, amelyek állami támogatása bizonyos feltételek mellett az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethető lehet.
  - a) **K+F projektekhez nyújtott támogatás**, amennyiben a kutatási projekt támogatott része az alapkutatások és alkalmazott kutatások kategóriába tartozik, melyek közül az utóbbi ipari kutatásra vagy kísérleti fejlesztésre osztható ⁽¹¹⁾. Az ilyen támogatás elsősorban a pozitív externáliákkal (a tudás szervezetek közötti átszivárgásaival) kapcsolatos piaci hiányosságokra irányul, de szolgálhatja a tökéletlen vagy aszimmetrikus információ vagy (főként együttműködési projektek esetében) a koordinációs hiányosságok által előidézett piaci hiányosságok orvosolását is;
  - b) a K+F projektekkel kapcsolatos **megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás**, amely elsősorban a tökéletlen és aszimmetrikus információhoz kapcsolódó piaci hiányosságok leküzdését célozza;
  - c) **a kutatási infrastruktúra megépítéséhez vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás**, amely elsősorban a koordinációs nehézségekből fakadó piaci hiányosságok orvosolását célozza. Egyre nagyobb szükség van a magas színvonalú kutatási infrastruktúrára az úttörő kutatáshoz, mivel ezek vonzzák a világ tehetségeit, valamint lényegesek például az információs és kommunikációs technológiák és a kulcsfontosságú alatechnológiák számára ⁽¹²⁾;
  - d) **innovációs tevékenységekhez nyújtott támogatás**, amely elsősorban a pozitív externáliákkal (a tudás szervezetek közötti átszivárgásaival), a koordinációs nehézségekkel és – kisebb mértékben – az aszimmetrikus információkkal kapcsolatos piaci hiányosságok orvosolására irányul. Tekintettel a kis- és középvállalkozásokra (a továbbiakban: kkv-k), ilyen innovációs támogatás szabadalmak és más immateriális eszközök megszerzése, validálása és védelme, magasan képzett személyzet kirendelése, valamint innovációs tanácsadási és támogatási szolgáltatások céljára nyújtható. Továbbá a nagyvállalkozások és a kkv-k közötti, eljárási és szervezési innovációs tevékenységekben való együttműködés ösztönzése érdekében a kkv-k és a nagyvállalkozások ilyen tevékenységekre fordított költségei ugyancsak támogathatók;
  - e) **az innovációs klaszterek támogatása**, amelynek célja azon koordinációs problémákhoz kapcsolódó piaci hiányosságok orvoslása, amelyek akadályozzák a klaszterek kialakulását, vagy korlátozzák a klaszterek közötti és az azokon belüli kölcsönhatásokat és ismeretáramlást. Az állami támogatás hozzájárulhat e probléma megoldásához, egyrészt az innovációs klaszterek nyitott és megosztott infrastruktúráiba történő beruházás támogatásával, másrészt pedig a klaszterek működésének – tíz évnél nem tovább tartó – támogatásával, erősítve ezzel együttműködésüket, hálózatépítésüket és egymástól való tanulásukat.

⁽⁹⁾ Támogatás a nehézségekkel küzdő vállalkozások megmentésére és szerkezetátalakítására (HL L 97., 2005.4.15., 41. o. és 18. sz. EGT-kiegészítés, 2005.4.14., 1. o.), amelyet a Hatóság 438/12/COL sz. határozata (HL L 190., 2013.7.11., 91. o. és 40. sz. EGT-kiegészítés, 2013.7.11., 15. o.) hosszabbított meg.

⁽¹⁰⁾ Lásd a T-244/93. és T-486/93. sz., TWD Textilwerke Deggendorf GmbH kontra Bizottság egyesített ügyeket (EBHT 1995., II-02265. o.).

⁽¹¹⁾ A Hatóság hasznosnak tartja a K+F tevékenységek különféle kategóriáinak megtartását, függetlenül attól, hogy a tevékenységek az innováció inkább interaktív, mint lineáris modelljét követik.

⁽¹²⁾ A kulcsfontosságú alatechnológiákat meghatározó és azonosító közlemény címe: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „A kulcsfontosságú alatechnológiák európai stratégiája – híd a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez”, COM(2012) 341 final, 2012.6.26.

13. Az EFTA-államoknak a felüyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdése szerint be kell jelenteniük a K+F+I támogatást, kivéve azokat az intézkedéseket, amelyek teljesítik az EGT-megállapodásba belefoglalt csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételeket.
14. Ezen iránymutatás meghatározza a bejelentési kötelezettség alá eső és az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében értékelendő K+F+I támogatási programokra és egyedi támogatásokra vonatkozó összegegyeztetetőségi feltételeket ⁽¹³⁾.

1.3. Fogalommeghatározások

15. Ezen iránymutatás alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

- a) **„ad hoc támogatás”**: nem támogatási program keretében nyújtott támogatás;
- b) **„támogatás”**: minden olyan intézkedés, amely megfelel az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek;
- c) **„támogatási intenzitás”**: a támogatás bruttó összege az elszámolható költségek százalékában kifejezve, az adók vagy egyéb illetékek levonása előtt. Ha a támogatást nem vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják, akkor a támogatás összege megegyezik a vissza nem térítendő támogatás bruttó egyenértékével. A több részletben kifizetendő támogatást a nyújtásakor érvényes értékére kell diszkontálni. A diszkontáláshoz alkalmazott kamatláb a támogatás odaítélésekor irányadó leszámítolási kamatláb ⁽¹⁴⁾. A támogatási intenzitást kedvezményezettenként számítják ki;
- d) **„támogatási program”**: olyan intézkedések, amelyek alapján – anélkül, hogy további végrehajtási intézkedésekre lenne szükség – az intézkedésben általában és absztrakt módon meghatározott vállalkozások számára egyedi támogatást lehet odaítélni, valamint olyan intézkedések, amelyek alapján egy konkrét projekthez nem kapcsolódó támogatás egy vagy több vállalkozás számára odaítélhető;
- e) **„alkalmazott kutatás”**: ipari kutatás, kísérleti fejlesztés vagy a kettő bármilyen kombinációja;
- f) **„szokásos piaci feltételek”**: azt jelenti, hogy a szerződő felek közötti ügylet feltételei azonosak az önálló vállalkozások között létrejövő ügyletek feltételeivel, és mentesek az összejátszás minden elemétől. Minden olyan tranzakció teljesíti a szokásos piaci feltételekre vonatkozó elvárást, amely nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás eredménye;
- g) **„a támogatás odaítélésének időpontja”**: az a nap, amelyen az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezettre ruházzák;
- h) **„hatékony együttműködés”**: legalább két független fél közötti tudás- vagy technológiacserére, vagy közös cél munkamegosztással történő elérésére irányuló együttműködés, amelynek során a felek közösen határozzák meg az együttműködési projekt hatályát, hozzájárulnak annak végrehajtásához és megosztják annak kockázatait és eredményeit. Egy vagy több fél viselheti a projekt teljes költségét és így mentesítheti a többi felet annak pénzügyi kockázatai alól. A szerződéses kutatás és a kutatási szolgáltatások nyújtása nem tekinthető együttműködési formának.
- i) **„kizárólagos fejlesztés”**: olyan kutatási és fejlesztési szolgáltatások közbeszerzése, amelyek teljes haszna kizárólag az ajánlatkérő szervnél vagy az ajánlatkérőnél jelentkezik a szolgáltatásnak a saját tevékenységében való felhasználása során, feltéve, hogy a kapott szolgáltatás ellenértékét az ajánlatkérő szerv vagy az ajánlatkérő teljes mértékben megfizeti;

⁽¹³⁾ A közös európai érdeket szolgáló fontos projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás – többek között a K+F+I támogatás – az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összegegyeztetetőségek elemzési kritériumait az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján kell értékelni. A Hatóság a közös európai érdeket szolgáló fontos projektek javára nyújtott állami támogatási intézkedések értékelésére vonatkozó, „Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás belső piaccal való összegegyeztetetősége elemzési kritériumairól” című bizottsági közleménynek (HL C 188., 2014.6.20., 4. o.) megfelelő iránymutatást adhat.

⁽¹⁴⁾ Lásd a referencia-kamatlábról és leszámítolási kamatlábról szóló hatósági iránymutatást (HL L 105., 2011.4.21., 32. o. és 23. sz. EGT-kiegészítés, 2011.4.21., 1. o.).

- j) **„kísérleti fejlesztés”**: a meglévő tudományos, technológiai, üzleti és egyéb, vonatkozó ismeretek és szakértelem megszerzése, összesítése, megosztása és felhasználása új vagy javított termékek, eljárások vagy szolgáltatások kidolgozása céljából. Idetartozhatnak például az új termékek, eljárások és szolgáltatások fogalmi meghatározását, megtervezését és dokumentálását célzó tevékenységek is. A kísérleti fejlesztéshez tartozhat az új vagy javított termékek, eljárások és szolgáltatások prototípusainak és kísérleti modelljeinek kidolgozása, illetve kiállítása, az ilyen termékeknek a tényleges működési körülményeket reprezentáló környezetben történő tesztelése és jóváhagyása abban az esetben, ha e tevékenységek elsődleges célja a véglegesnek még nem tekinthető termék, eljárás vagy szolgáltatás technikai továbbfejlesztése. Idetartozhat a kereskedelmileg felhasználható olyan prototípusok és kísérleti modellek kifejlesztése, amelyek kereskedelmi végterméknek minősülnek, mert előállításuk túlságosan költséges ahhoz, hogy az kizárólag demonstrációs és hitelesítési céllal történjen. A kísérleti fejlesztésbe nem tartoznak bele azok a szokásos vagy időszakos változtatások, amelyeket meglévő termékeken, gyártósorokon, előállítási eljárásokon, szolgáltatásokon és egyéb folyamatban lévő műveleteken eszközölnek, még akkor sem, ha e változtatások fejlesztésnek minősülnek;
- k) **„megvalósíthatósági tanulmány”**: egy projekt potenciáljának értékelése és elemzése, melynek célja, hogy a projekt erősségeinek és hiányosságainak, az azzal járó lehetőségeknek és veszélyeknek objektív és ésszerű módon történő feltárása révén segítse a döntéshozatali folyamatot, valamint a végrehajtáshoz szükséges források azonosítását és végső soron a siker kilátásainak mérlegelését;
- l) **„kizárólagos odaítélés”**: a kutatóhely, kutatási infrastruktúra vagy közbeszerző a szellemi tulajdonjogok valamennyi gazdasági előnyét élvezni azáltal, hogy azok – főként a tulajdonjog és a használatba adáshoz való jog – korlátlan mértékben a rendelkezésére állnak. A fogalom jelentheti azt a kutatóhelyet vagy kutatási infrastruktúrát (nevezetesen a közbeszerzőt) is, amely úgy dönt, hogy további szerződéseket köt e jogokra vonatkozóan, ideértve azoknak egy adott együttműködési partner (nevezetesen vállalkozások) felé történő használatba adását is;
- m) **„alapkutatás”**: kísérleti vagy elméleti munka, amelyet elsősorban a jelenségek vagy megfigyelhető tények hátterével kapcsolatos új ismeretek megszerzésének érdekében folytatnak, anélkül, hogy kilátásba helyeznék azok üzleti alkalmazását vagy felhasználását;
- n) **„bruttó támogatási egyenérték”**: a támogatás összege, ha az támogatás formájában valósul meg, az adók és egyéb illetékek levonása előtt;
- o) **„magasan képzett munkaerő”**: felsőoktatásban szerzett oklevéllel és – a doktori képzést is beleértve – legalább ötéves szakirányú tapasztalattal rendelkező munkaerő;
- p) **„egyedi támogatás”**: meghatározott vállalkozásnak nyújtott támogatás, amely lehet ad hoc támogatás vagy támogatási program alapján nyújtott támogatás;
- q) **„ipari kutatás”**: tervezett kutatás vagy kritikus vizsgálat, amelynek célja új ismeretek és szakértelem megszerzése új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, vagy a létező termékek, eljárások vagy szolgáltatások jelentős mértékű fejlesztésének elősegítéséhez. Magában foglalja komplex rendszerek összevívóinak a létrehozását, és beletartozhat a prototípusok laboratóriumi környezetben vagy létező rendszerekhez szimulált interfésszel rendelkező környezetben történő megépítése, valamint kísérleti sorozatok gyártása, amennyiben ez az ipari kutatáshoz – nevezetesen a generikus technológiák ellenőrzéséhez – szükséges;
- r) **„innovációs tanácsadó szolgáltatások”**: a tudástranszferrel, tudásbeszerzéssel, az immateriális javak védelmével és kiaknázásával, a szabványhasználattal és a szabványokra vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatos tanácsadás, segítségnyújtás és képzés;
- s) **„innovációs klaszter”**: önálló felek (pl. innovatív induló vállalkozások, kis-, közép- és nagyvállalkozások, valamint kutató-ismeretterjesztő szervezetek, nonprofit szervezetek és egyéb kapcsolódó gazdasági szereplők) szerveződése, amelyet az innovációs tevékenység ösztönzésére hoztak létre, egyrészt a létesítménymegosztásra, az ismeret- és tapasztalatcserére való ösztönzés, másrészt a tudástranszferhez, kapcsolatépítéshez, ismeretterjesztéshez, valamint a klaszterben részt vevő vállalkozások és egyéb szervezetek közötti együttműködéshez való hozzájárulás révén;
- t) **„innovációs támogató szolgáltatások”**: irodahelyiség, adatbankok, könyvtárak, piackutatás, laboratóriumhasználat, minőségtanúsítás, tesztelés és tanúsítás biztosítása hatékonyabb termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztése céljára;

- u) **„immateriális javak”**: nem anyagi vagy pénzügyi eszközök, például szabadalom, szabadalmi licencia, know-how vagy más szellemi tulajdon;
- v) **„tudástranszfer”**: bármely olyan folyamat, amelynek célja valamely kifejezett vagy hallgatólagos tudás megszerzése, gyűjtése vagy megosztása, ideértve a szakértelmet és kompetenciákat a gazdasági és nem gazdasági tevékenységek terén egyaránt, például a kutatási együttműködés, tanácsadás, licenciák, spin-off vállalkozások, publikációk, kutatók vagy más, e területen tevékenykedő alkalmazottak mobilitása területén. A tudományos és technológiai tudáson felül egyéb ismereteket is magában foglal, így például a szabványhasználatlaltal és a szabványokra vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatos ismereteket, valamint a tényleges működési körülményeket reprezentáló környezetet és a szervezési innováció módszereit, továbbá az immateriális javak azonosításával, megszerzésével, védelmével, megővésével és kiaknázásával kapcsolatos ismeretek igazgatását;
- w) **„nagyvállalkozások”**: a kis- és középvállalkozások fogalommeghatározásába nem tartozó vállalkozások;
- x) **„nettó többletköltségek”**: a támogatott projekt vagy tevékenység várható nettó jelenértéke és egy olyan életképes kontrafaktuális beruházás közötti különbség, amelyet a kedvezményezett a támogatás hiányában valószínűleg volna meg;
- y) **„szervezési innováció”**: új szervezési módszer alkalmazása egy vállalkozás üzleti gyakorlatában, munkahelyi szervezetében vagy külső kapcsolataiban; nem tartoznak ide az olyan változtatások, amelyek a vállalkozásban már alkalmazott szervezési módszereken alapulnak, a vezetési stratégia megváltoztatása, az összefonódások és felvásárlások, egy eljárás alkalmazásának beszüntetése, az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés, a kizárólag a tényezőárciklus megváltozásához köthető változások, az egyedi igényekhez igazítás, a helyhez kötöttség, a rendszeres szezonális és egyéb ciklikus változások, valamint az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem;
- z) **„személyi jellegű költségek”**: a kutatók, technikusok és egyéb kiegészítő személyzet alkalmazásával járó költségek, amennyiben a vonatkozó projekt vagy tevékenység területén foglalkoztatják őket;
- aa) **„kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés”**: olyan kutatási és fejlesztési szolgáltatások közbeszerzése, amelyek esetében az ajánlatkérő szerv vagy az ajánlatkérő az eredményeket és a hasznot nem használja fel teljes egészében a saját tevékenységéhez, hanem piaci feltételek mellett megosztja azokat a szolgáltatókkal. Az olyan szerződésnek, amelynek tárgya egy vagy több, ezen iránymutatásban meghatározott kutatási és fejlesztési kategóriába tartozik, korlátozott időtartamra kell szólnia és magában foglalhatja a prototípusok vagy az első termékek vagy szolgáltatások korlátozott mennyiségének teszt sorozat formájában történő fejlesztését. Kereskedelmi mennyiségű termék vagy szolgáltatás megvásárlása nem képezheti ugyanazon szerződés tárgyát;
- bb) **„eljárás innováció”**: új vagy jelentős mértékben javított termelési vagy szolgáltatási módszer alkalmazása (ideértve a technikákban, felszerelésekben vagy szoftverekben eszközölt jelentős változtatásokat is); nem minősülnek innovációnak a kisebb változtatások vagy fejlesztések, a termelési vagy szolgáltatási képesség növelése olyan gyártási vagy logisztikai rendszerek bevezetése révén, amelyek nagyban hasonlítanak a már használatban lévőkhöz, egy eljárás alkalmazásának beszüntetése, az egyszerű tőkepótlás vagy tőkenövelés, a kizárólag a tényezőárciklus megváltozásához köthető változások, az egyedi igényekhez igazítás, a helyhez kötöttség, a rendszeres szezonális és egyéb ciklikus változások, valamint az új vagy jelentősen továbbfejlesztett termékekkel folytatott kereskedelem;
- cc) **„K+F projekt”**: az ezen iránymutatásban meghatározott kutatási és fejlesztési kategóriák közül egyet vagy többet érintő tevékenységeket magában foglaló olyan művelet, amely egy adott gazdasági, tudományos vagy műszaki jellegű, előre világosan meghatározott céllal rendelkező oszthatatlan feladat végrehajtására irányul. A K+F projekt több munkacsomagból, tevékenységből vagy szolgáltatásból állhat, és tartalmazza az egyértelmű célkitűzéseket, az e célok végrehajtásához szükséges intézkedéseket (ideértve azok várható költségét), valamint a konkrét eredményeket, ami lehetővé teszi az említett tevékenységek kimenetelének azonosítását és összehasonlítását a releváns célkitűzésekkel. Amennyiben két vagy több K+F projekt nem választható el egyértelműen egymástól és különösen amikor a technológiai siker valószínűsége az érintett projektek tekintetében nem független egymástól, azok egyetlen projektként tekintendők.
- dd) **„visszafizetendő előleg”**: projekthez nyújtott olyan kölcsön, amelyet egy vagy több részletben fizetnek ki, és amely kölcsön visszafizetésének feltételei a projekt eredményétől függenek;

- ee) **„kutató-ismeretterjesztő szervezet”** vagy „kutatóhely”: (közjogi vagy magánjogi értelemben) jogi formájától vagy finanszírozási módjától függetlenül olyan entitás (pl. egyetem vagy kutatóintézet, technológiatranszfer-ügynökség, innovációkövetítő, valós és/vagy virtuális együttműködést kínáló kutatóorientált entitás), amelynek elsődleges célja a független tevékenységként végzett alapkutatás, ipari kutatás vagy kísérleti fejlesztés, és/vagy e tevékenységek eredményeinek oktatás, közzététel vagy tudástranszfer útján széles körben történő terjesztése. Amennyiben ilyen entitás gazdasági tevékenységet is folytat, e gazdasági tevékenységek költségeit és bevételeit külön kell elszámolni. Azok a vállalkozások, amelyek például részvényesként vagy tagként döntő befolyással lehetnek egy ilyen entításra, nem élvezhetnek preferenciális hozzáférést az általa elért eredményekhez;
- ff) **„kutatói infrastruktúra”**: olyan létesítmények, erőforrások és kapcsolódó szolgáltatások (beleértve a tudományos felszerelést és -eszközöket), amelyeket a tudományos közösség az adott területtel kapcsolatos kutatásához használ; tudásalapú erőforrások, például gyűjtemények, archívumok, strukturált tudományos információk; olyan infokommunikációs technológiai infrastruktúrák, mint a hálózat, a számítástechnikai eszközök, a szoftverek és a távközlési eszközök, valamint a kutatáshoz szükséges bármilyen más egyedi eszköz. E kutatói infrastruktúrák lehetnek egy helyszínrre telepítettek vagy szétszórta (hálózatba szervezett erőforrások) ⁽¹⁵⁾;
- gg) **„kirendelés”**: egy alkalmazottnak a kedvezményezett általi ideiglenes alkalmazása, ahol az alkalmazott jogosult visszatérni előző munkaadójához;
- hh) **„kis- és középvállalkozások”** vagy „kkv-k”: a „kisvállalkozások” és „középvállalkozások” olyan vállalkozások, amelyek megfelelnek a mikro-, kis- és középvállalkozások hatósági meghatározásában szereplő feltételeknek ⁽¹⁶⁾;
- ii) **„a munkálatok kezdete”** vagy „a projekt kezdete”: a K+F+I tevékenységek kezdete, illetve a kedvezményezett és a projekt kivitelezéséért felelős vállalkozók között létrejött első megállapodás időpontja közül a korábbi. Nem tekintendő munkálatok kezdetének az olyan előkészítő munkálatok, mint az engedélyek beszerzése és a megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése;
- jj) **„tárgyi eszközök”**: földterületből, épületekből, üzemekből, gépekből és berendezésekből álló eszközök.

2. ÁLLAMI TÁMOGATÁS AZ EGT-MEGÁLLAPODÁS 61. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE ÉRTELMEBEN

16. Általában valamennyi olyan intézkedés, amely megfelel az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, állami támogatásnak minősül. A Hatóság ebben a szakaszban pontosítja, hogy általában hogyan értelmezi a K+F+I tevékenységek területén előforduló helyzetekben szereplő támogatás fogalmát, az Európai Unió Bírósága és az EFTA-Bíróság általi jogértelmezés sérelme nélkül.

2.1. Állami támogatásban részesülő kutató-ismeretterjesztő szervezetek és kutatói infrastruktúrák

17. A kutató-ismeretterjesztő szervezetek (a továbbiakban: kutatóhelyek) és kutatói infrastruktúrák abban az esetben részesülhetnek állami támogatásban, ha azok állami finanszírozása megfelel az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdésében foglalt valamennyi feltételnek. Az EFTA-Bíróság és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a kedvezményezettnek vállalkozásnak kell minősülnie, ez a minősítés azonban nem függ sem a jogállásától – vagyis attól, hogy a köz- vagy a magánjog hatálya alá tartozik-e –, sem pedig gazdasági jellegétől, azaz hogy nyereségorientált-e vagy sem. A vállalkozásnak minősülés szempontjából inkább az a döntő, hogy az adott szervezet folytat-e olyan gazdasági tevékenységet, amely egy adott piacon termékek vagy szolgáltatások kínálását foglalja magában ⁽¹⁷⁾.

2.1.1. Nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása

18. Amennyiben ugyanazon szervezet gazdasági és nem gazdasági jellegű tevékenységeket egyaránt végez, a nem gazdasági tevékenységek állami finanszírozása nem tartozik az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése alá,

⁽¹⁵⁾ Lásd az európai kutatói infrastruktúráért felelős konzorcium (ERIC) közösségi jogi keretéről szóló, 2009. június 25-i 723/2009/EK tanácsi rendelet (HL L 206., 2009.8.8., 1. o.) 2. cikkének a) pontját.

⁽¹⁶⁾ A mikro-, kis- és középvállalkozások (kkv-k) meghatározása (HL L 36., 2009.2.5., 62. o. és 6. sz. EGT-kiegészítés, 2009.2.5., 1. o.).

⁽¹⁷⁾ A C-118/85. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (EBHT 1987., 2599. o.) 7. pontja; a C-35/96. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (EBHT 1998., I-3851. o.) 36. pontja; a C-309/99. sz. Wouters-ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-1577. o.) 46. pontja.

amennyiben a két tevékenység jellege, költségei, finanszírozása és bevételei egyértelműen elkülöníthetők, és ezáltal a gazdasági tevékenység kereszttámogatása ténylegesen elkerülhető. Az érintett szervezet éves pénzügyi kimutatásai bizonyítékkul szolgálhatnak a költségek, a finanszírozás és a bevételek megfelelő elosztásához.

19. A Hatóság megítélése szerint általában az alábbiak sorolhatók a nem gazdasági jellegű tevékenységek közé:

a) a kutatóhelyek és kutatási infrastruktúrák elsődleges tevékenységei és különösen:

- a több és képzettebb humánerőforrás érdekében történő oktatás. Az ítélkezési gyakorlattal ⁽¹⁸⁾, valamint a Hatóság és a Bizottság döntéshozatali gyakorlatával ⁽¹⁹⁾ összhangban, továbbá az állami támogatásról szóló hatósági közleményben ⁽²⁰⁾ foglaltak szerint a túlnyomórészt vagy teljes egészében az állam által finanszírozott és felügyelt nemzeti oktatási rendszer keretében megszervezett közoktatás nem gazdasági tevékenységnek tekinthető ⁽²¹⁾,
- független K+F folytatása az ismeretek kibővítése és a jobb megértés érdekében, ideértve az együttműködési K+F-et, amennyiben a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra hatékony együttműködést folytat ⁽²²⁾,
- a kutatási eredmények széles körben, megkülönböztetésmentes és nem kizárólagos alapon történő terjesztése például oktatás, nyílt hozzáféréstű adatbázisok, nyílt közzététel vagy szabad szoftverek révén;

b) tudástranszferrel kapcsolatos tevékenységek, amennyiben azokat a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra (ideértve azok részlegeit vagy leányvállalatait) végzi, illetve erre egymással együttműködésben, vagy más hasonló szervezetek nevében kerül sor, és az ilyen tevékenységekből származó összes nyereséget visszaforgatják a kutatási szervezet vagy kutatási infrastruktúra elsődleges tevékenységébe. Az ilyen tevékenységek nem gazdasági jellegét nem sérti az a körülmény, ha a vonatkozó szolgáltatásokat harmadik felek részére nyílt eljárás keretében alvállalkozásba adják.

20. Amennyiben valamely kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra gazdasági és nem gazdasági tevékenységet egyaránt végez, az állami finanszírozás csak annyiban tartozik az állami támogatási szabályok hatálya alá, amennyiben az a gazdasági tevékenységekkel összefüggő költségek fedezésére szolgál ⁽²³⁾. Amennyiben a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra csaknem kizárólag nem gazdasági tevékenységet végez, a teljes tevékenysége az állami támogatási szabályok hatályán kívül eshet, feltéve, hogy csupán járulékos gazdasági tevékenységet folytat, azaz olyan tevékenységet, amely közvetlenül kapcsolódik a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra működéséhez és ahhoz feltétlenül szükséges, vagy amely szervesen kapcsolódik a fő nem gazdasági tevékenységéhez, és a hatálya korlátozott. Ezen iránymutatás alkalmazásában a Hatóság szerint akkor áll fenn ennek az esete, ha a gazdasági tevékenységek pontosan ugyanazokat az inputokat használják fel (például alapanyagok, felszerelés, munka és állóeszközök), mint a nem gazdasági tevékenységek, és az ilyen gazdasági tevékenységre évente allokkált kapacitás nem haladja meg az érintett szervezet teljes éves kapacitásának 20 százalékát.

2.1.2. Gazdasági tevékenységek állami finanszírozása

21. A 20. pont sérelme nélkül amennyiben a kutatóhelyek vagy kutatási infrastruktúrák gazdasági tevékenységet folytatnak – például a felszereléseiket vagy laboratóriumaikat bérbé adják vállalkozások számára, szolgáltatásokat nyújtanak vállalkozásoknak vagy szerződéses kutatást végeznek – az ilyen gazdasági tevékenységek állami finanszírozása általában állami támogatásnak minősül.

⁽¹⁸⁾ A C-263/86. sz., Humble és Edel ügyben hozott ítélet (EBHT 1988., I-5365. o.) 9–10. és 15–18. pontja; a C-109/92. sz. Wirth-ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-06447. o.) 15. pontja; és az E-5/07. sz. Private Barnehagers Landsforbund ügyben az EFTA-Bíróság által 2008. február 21-én hozott ítélet (EFTA bírósági jelentés 2008., 62. o.).

⁽¹⁹⁾ Lásd például az NN54/2006 sz. Přerov logistics College és az N 343/2008 sz. Egyedi támogatás a Nyíregyházi Főiskolának a Partium Tudásközpont fejlesztéséhez ügyet.

⁽²⁰⁾ Lásd az állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról szóló iránymutatás (HL L 161., 2013.6.13., 12. o. és 34. sz. EGT-kiegészítés, 2013.6.13., 1. o.) 26–29. pontját.

⁽²¹⁾ A munkaerő-továbbképzés a képzési támogatásokra vonatkozó állami támogatási szabályok értelmében nem minősül a kutatóhelyek elsődleges nem gazdasági tevékenységének.

⁽²²⁾ A K+F szolgáltatások nyújtása vagy a vállalkozások nevében folytatott K+F nem tekinthető független K+F tevékenységnek.

⁽²³⁾ Amennyiben valamely kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra finanszírozása mind állami, mind magánforrásból történik, a Hatóság szerint akkor áll fenn ennek az esete, ha az érintett szervezet egy meghatározott időszakban történő állami finanszírozásának mértéke meghaladja a nem gazdasági tevékenységek terén jelentkező költségék mértékét.

22. Mindazonáltal a Hatóság nem tekinti a kutatóhelyet vagy kutatási infrastruktúrát állami támogatás kedvezményezettjének, amennyiben az pusztán közvetítőként jár el, és az állami finanszírozás teljes összegét, illetve a finanszírozás révén szerzett összes előnyt továbbadja a végső kedvezményezettek számára. Ez általában a következő esetekben áll fenn:
- a) az állami finanszírozás és a finanszírozás révén szerzett előny számszerűsíthető és kimutatható, és megfelelő mechanizmus áll rendelkezésre annak biztosításához, hogy azokat teljes egészében továbbadták a végső kedvezményezettek felé, például árcsökkentés formájában; valamint
  - b) a közvetítő nem részesül további előnyben, mivel vagy nyílt közbeszerzési eljárás útján választották ki, vagy az állami finanszírozás minden olyan entitás számára hozzáférhető, amely megfelel a szükséges objektív feltételeknek, így tehát a fogyasztók mint végső kedvezményezettek hasonló szolgáltatásokat vehetnek igénybe bármely releváns közvetítőtől.
23. Amennyiben a 22. pontban foglalt feltételek teljesülnek, a végső kedvezményezettre vonatkoznak az állami támogatási szabályok.

2.2. Vállalkozásoknak államilag finanszírozott kutató-ismeretterjesztő szervezetek és kutatási infrastruktúrák révén nyújtott közvetett állami támogatás

24. Azt a kérdést, miszerint a vállalkozások az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerint előnyhöz jutnak-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, amennyiben valamely kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra szerződéses kutatást vagy kutatási szolgáltatásokat nyújt számukra, illetve ha együttműködést folytatnak egy kutatóhellyel vagy kutatási infrastruktúrával, az állami támogatási szabályok általános elveivel összhangban kell megválaszolnunk. Ennek céljából különösen annak vizsgálata látszik helyénvalónak, hogy a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra magatartása az államnak tulajdonítható-e ⁽²⁴⁾.

2.2.1. Vállalkozások nevében folytatott kutatás (szerződéses kutatás vagy kutatási szolgáltatások)

25. Amennyiben valamely kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra szerződéses kutatást végez, vagy kutatási szolgáltatást nyújt egy vállalkozásnak, rendszerint az utóbbi határozza meg a szerződéses feltételeket, rendelkezik a kutatási tevékenység eredményei felett és viseli a kudarc kockázatát, általában nem adható állami támogatás a vállalkozás számára, ha a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra megfelelő díjazásban részesül a szolgáltatásaiért és különösen az alábbi feltételek teljesülése esetén:
- a) a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra a kutatási szolgáltatását vagy a szerződéses kutatást piaci áron nyújtja ⁽²⁵⁾; vagy
  - b) amennyiben piaci ár nem létezik, a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra olyan áron nyújtja a kutatási szolgáltatást vagy szerződéses kutatást, amely:
    - tükrözi a szolgáltatás teljes költségét, valamint általában magában foglalja az érintett szolgáltatás ágazatában tevékenykedő vállalkozások által szokásosan alkalmazott árrés alapján megállapított árrést, vagy
    - olyan piaci alapon zajló tárgyalások eredményeképpen alakult ki, amelyek során a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra szolgáltatásnyújtói minőségében annak érdekében tárgyalt, hogy a szerződés megkötésekor legmagasabb gazdasági előnyre tegyen szert, és a kialakított ár legalább a határköltségeit fedezze.
26. Amennyiben a szellemi tulajdonjogok tulajdoni vagy hozzáférési joga megmarad a kutatóhelynél vagy kutatási infrastruktúrájánál, azok piaci értéke levonható az érintett szolgáltatásokért fizetendő árból.

⁽²⁴⁾ Lásd a C-482/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2002., I-4397.) 24. pontját.

⁽²⁵⁾ Amennyiben a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra első ízben, kísérleti jelleggel és egyértelműen meghatározott időkorlátokon belül nyújt konkrét kutatási szolgáltatást vagy végez szerződéses kutatást egy adott vállalkozás nevében, a Hatóság elvileg a felszámított árat piaci árnak tekinti, ha az adott kutatási szolgáltatás vagy szerződéses kutatás egyszerű és bizonyíthatóan nincs piaca.

2.2.2. Együttműködés a vállalkozásokkal

27. Egy projekt akkor tekinthető hatékony együttműködésben végrehajtott projektnak, ha legalább két független fél működik együtt egy közös cél munkamegosztással történő elérésében, amelynek során közösen határozzák meg a projekt hatályát, részt vesznek annak kidolgozásában, hozzájárulnak annak végrehajtásához és megosztják annak pénzügyi, technológiai, tudományos és egyéb kockázatait és eredményeit. Egy vagy több fél viselheti a projekt teljes költségét és így mentesítheti a többi felet annak pénzügyi kockázatai alól. Az együttműködési projektek feltételeit – különös tekintettel a költségekhez való hozzájárulásra, a kockázatok és eredmények megosztására, az eredmények terjesztésére, a szellemi tulajdonjogokhoz való hozzáférésre és azok birtoklásának szabályaira – a projekt kezdete előtt kell rögzíteni ⁽²⁶⁾. A szerződéses kutatás és a kutatási szolgáltatások nyújtása nem tekinthető együttműködési formának.
28. Egy vállalkozások és kutatóhelyek vagy kutatási infrastruktúrák által közösen megvalósított együttműködési projekt esetében a Hatóság úgy tekinti, hogy a részt vevő vállalkozások nem részesülnek közvetett állami támogatásban a kutatóhelyen vagy kutatási infrastruktúrán keresztül az együttműködés kedvező feltételeinek köszönhetően, ha az alábbi feltételek egyike teljesül:
- a részt vevő vállalkozások viselik a projekt teljes költségét; vagy
  - a szellemi tulajdonjogokkal nem járó együttműködési eredmények széles körben terjeszthetők, és a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra tevékenységeiből fakadó bármely szellemi tulajdonjog teljes egészében a szóban forgó entitásokat illeti meg; vagy
  - a projektből fakadó szellemi tulajdonjogok és az azokkal összefüggő hozzáférési jogok a különböző együttműködő partnereket illetik meg oly módon, hogy az megfelelően tükrözze a munkacsomagjaikat, hozzájárulásaikat és érdekeiket; vagy
  - a kutatóhelyek vagy kutatási infrastruktúrák piaci árnak megfelelő térítést kapnak a tevékenységeikből fakadó, a részt vevő vállalkozásoknak átadott, vagy a részt vevő vállalkozások számára hozzáférhető szellemi tulajdonjogokért. A részt vevő vállalkozások által a kutatóhelynek vagy kutatási infrastruktúrának az adott szellemi tulajdonjogokat eredményező tevékenysége költségeihez nyújtott – mind pénzügyi, mind nem pénzügyi jellegű – hozzájárulások értékének abszolút összege levonható az említett térítésből.
29. A 28. d) pont alkalmazásában a Hatóság akkor tekinti úgy, hogy a kapott térítés a piaci árnak megfelelő, ha az lehetővé teszi az érintett kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra számára, hogy e jogok valamennyi gazdasági előnyét élvezze, és az alábbi feltételek egyikének teljesülése esetén:
- a térítés összegét nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes versenyalapú értékesítési eljárás keretében állapították meg; vagy
  - független szakértői értékelés támasztja alá, hogy a térítés összege legalább megegyezik a piaci árral; vagy
  - a kutatóhely vagy kutatási infrastruktúra – mint eladó – bizonyítani tudja, hogy ténylegesen piaci alapon zajló tárgyalásokat folytatott a térítés összegéről annak érdekében, hogy a szerződés megkötésekor legmagasabb gazdasági előnyre tegyen szert, a jogszabályban előírt célkitűzések szem előtt tartása mellett; vagy
  - olyan esetben, amikor az együttműködési megállapodás elővásárlási jogot biztosít az együttműködő vállalkozásnak a kutatóhellyel vagy kutatási infrastruktúrával való együttműködésből fakadó szellemi tulajdonjogokra, és ezen entitások kölcsönös jogot gyakorolnak, hogy harmadik felektől gazdaságilag előnyösebb ajánlatokat kérjenek be azért, hogy az együttműködő vállalkozás ennek megfelelően kiigazítsa ajánlatát.
30. Amennyiben a 28. pontban szereplő feltételek egyike sem teljesül, a kutatóhelyek vagy kutatási infrastruktúrák által a projekthez nyújtott hozzájárulás teljes értékét az együttműködő vállalkozások számára nyújtott előnynek kell tekinteni, amelyre az állami támogatási szabályok alkalmazandók.

⁽²⁶⁾ Nem tartoznak ezek közé az érintett tevékenységekből és szolgáltatásokból következő szellemi tulajdonjogok piaci értékére és a projekthez való hozzájárulás értékére vonatkozó konkrét megállapodások.

2.3. Kutatási és fejlesztési szolgáltatások közbeszerzése

31. A közbeszerzők a kutatási és fejlesztési szolgáltatásokat kizárólagos fejlesztésre, illetve a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésre irányuló eljárások útján egyaránt beszerezhetik a vállalkozásoktól ⁽²⁷⁾.
32. Mindaddig, amíg az alkalmazandó irányelvek szerinti nyílt közbeszerzési eljárásra ⁽²⁸⁾ kerül sor, a Hatóság általában úgy tekinti, hogy a vonatkozó szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások nem részesülnek az EGT-megállapodás 61. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásban ⁽²⁹⁾.
33. Minden egyéb esetben, köztük a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés esetén, a Hatóság úgy tekinti, hogy a vállalkozások nem részesülnek állami támogatásban, amennyiben az érintett szolgáltatásokért fizetett ár teljes mértékben tükrözi a közbeszerző által kapott előnyök piaci értékét és a részt vevő szolgáltatók által viselt kockázatokat, különösen az alábbi feltételek mindegyikének teljesülése esetén:
- a) a kiválasztási eljárás nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes és a pályázati eljárást megelőzően meghatározott, objektív kiválasztási és odaítélési feltételeken alapul;
  - b) a felek összes jogát és kötelezettségét – ideértve a szellemi tulajdonjogokat – ismertető tervezett szerződéses megállapodást már a pályázati eljárást megelőzően az érdekelt pályázók rendelkezésére bocsátják;
  - c) a közbeszerzés a részt vevő szolgáltatók egyike számára sem biztosít semmilyen preferenciális elbánást a kereskedelmi mennyiségű végtermékeknek vagy szolgáltatásnak az érintett tagállamban található közbeszerző felé történő szállítását illetően ⁽³⁰⁾;
  - d) az alábbi feltételek egyike teljesül:
    - mindazon eredmények, amelyekkel nem járnak együtt szellemi tulajdonjogok, széles körben terjeszthetők, például kiadványok, oktatás vagy szabványügyi szervek tevékenységéhez való hozzájárulás révén, lehetővé téve, hogy azokat más vállalkozás lemásolja, és valamennyi szellemi tulajdonjog teljes egészében a közbeszerzőt illeti meg, vagy
    - az a szolgáltató, amelyet az eredményekből adódóan a szellemi tulajdonjogok megilletnek, köteles díjmentesen korlátlan hozzáférést biztosítani a közbeszerző számára az ilyen eredményekhez, továbbá piaci feltételek szerint hozzáférést kell biztosítania a harmadik felek számára, például nem kizárólagos szabadalmi licenciák útján.
34. Amennyiben a 33. pontban szereplő feltételek nem teljesülnek, az EFTA-államok a közbeszerző és a vállalkozás között létrejött szerződésben foglalt feltételek egyedi értékelésére támaszkodhatnak, a K+F+I támogatásokra vonatkozó, a felügyeleti és bírósági megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (3) bekezdésében szereplő általános bejelentési kötelezettség sérelme nélkül.

⁽²⁷⁾ Lásd a következő közleményt és a hozzá kapcsolódó szolgálati munkadokumentumot: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében”, COM(2007) 799 végleges, 2007.12.14.

⁽²⁸⁾ Lásd az EGT-megállapodásba még bele nem foglalt, a közbeszerzésről és a 2006. június 2-i 68/2006 EGT vegyes bizottsági határozattal (HL L 245., 2006.9.7., 22. o. és 44. sz. EGT-kiegészítés, 2006.9.7., 18. o.) az EGT-megállapodás XVI. mellékletébe (Közbeszerzés) 2. pontként belefoglalt 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.) 27. cikkét, valamint az EGT-megállapodásba még bele nem foglalt, a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2006. június 2-i 68/2006 EGT vegyes bizottsági határozattal (HL L 245., 2006.9.7., 22. o. és 44. sz. EGT-kiegészítés, 2006.9.7., 18. o.) az EGT-megállapodás XVI. mellékletébe (Közbeszerzés) 4. pontként belefoglalt 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/25/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.) 45. cikkét. Hasonlóképpen a 2014/24/EU irányelv 28. cikke és a 2014/25/EU irányelv 46. cikke szerinti meghívásos eljárások esetén a Hatóság szintén úgy tekinti, hogy a vállalkozások nem részesülnek állami támogatásban, kivéve, ha bizonyos érdekelt szolgáltatók indokolatlanul kiesnek a pályázásra jogosultak köréből.

⁽²⁹⁾ Hasonló a helyzet akkor is, amikor a közbeszerzők egy korábbi K+F közbeszerzésből eredő innovatív megoldásokat vagy olyan, nem K+F termékeket és szolgáltatásokat szereznek be, amelyek termékkel, eljárással vagy szervezéssel kapcsolatos innovációt szükségessé tevő teljesítményszinten teljesítendőek.

⁽³⁰⁾ Azon eljárások sérelme nélkül, amelyek az egyedi vagy specializált termékek vagy szolgáltatások kifejlesztésére és azt követő értékesítésére egyaránt kiterjednek.

3. KÖZÖS ÉRTÉKELÉSI ELVEK

35. Annak értékelésekor, hogy egy bejelentett támogatási intézkedés az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek tekinthető-e, a Hatóság általában azt elemzi, hogy a támogatási intézkedés kialakítása biztosítja-e azt, hogy a támogatás közös érdekű célkitűzés eléréséhez való pozitív hozzájárulása meghaladja a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt potenciálisan negatív hatásait.
36. Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítéséről szóló, 2012. május 8-i bizottsági közlemény valamennyi támogatási intézkedés összeegyeztethetőségének értékelésében alkalmazható közös elvek azonosítására és meghatározására szólít fel. E célból a Hatóság csak azokat a támogatási intézkedéseket tekinti az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek, amelyek az alábbi feltételek mindegyikének megfelelnek:
- a) *jól meghatározott közös érdekű célkitűzéshez való hozzájárulás*: az állami támogatási intézkedésnek közös érdekű célkitűzést kell szolgálnia az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének megfelelően (4.1. szakasz);
  - b) *az állami beavatkozás szükségessége*: az állami támogatási intézkedésnek olyan esetre kell irányulnia, amikor a támogatás olyan lényegi fejlődést eredményez, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani, például egy piaci hiányosság megszüntetését vagy egy kiegyenlítési vagy kohéziós probléma kezelését (4.2. szakasz);
  - c) *a támogatási intézkedés megfelelősége*: a tervezett támogatási intézkedésnek megfelelő szakpolitikai eszközt kell jelentenie a közös érdekű célkitűzés kezeléséhez (4.3. szakasz);
  - d) *ösztönző hatás*: a támogatásnak oly módon kell megváltoztatnia az érintett vállalkozás(ok) magatartását, hogy azok olyan többlettevékenységekbe kezdjenek, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben, másképpen vagy más helyszínen végeznének (4.4. szakasz);
  - e) *a támogatás arányossága (a támogatás minimális szintre történő korlátozása)*: a támogatás összegét és intenzitását arra a szintre kell korlátozni, amely az érintett vállalkozás(ok) kiegészítő beruházásának vagy tevékenységének elindításához minimálisan szükséges (4.5. szakasz);
  - f) *a Szerződő Felek közötti versenyre és kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése*: a támogatás negatív hatásait kellőképpen korlátozni kell annak érdekében, hogy az intézkedés pozitív hatásai kerüljenek túlsúlyba (4.6. szakasz);
  - g) *a támogatás átláthatósága*: az EFTA-államoknak, a Hatóságnak, a gazdasági szereplőknek és a nyilvánosságnak könnyen hozzá kell férniük a vonatkozó jogszabályokhoz és az azok alapján odaítélt támogatásokkal kapcsolatos lényeges információkhoz (4.7. szakasz).
37. A támogatási programok egyes kategóriáinak általános egyenlege az 5. szakaszban leírt utólagos értékelési követelmény hatálya alá eshet. Ilyen esetekben a Hatóság az érintett programok időtartamát korlátozhatja (szokásosan négy évre vagy annál rövidebb időtartamra), a későbbi hosszabbításuk ismételt bejelentésének lehetősége mellett.
38. Másrészt, ha a támogatási intézkedés vagy az ahhoz kapcsolt feltételek (beleértve a finanszírozási módszert is, amennyiben ez az intézkedés szerves részét alkotja) szükségképpen az EGT-megállapodás megsértésével járnak, a támogatás nem nyilvánítható összeegyeztethetőnek az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével ⁽³¹⁾.
39. Bármely egyedi támogatásnak az EGT-megállapodással való összeegyeztethetőségének értékelése során a Hatóság figyelembe veszi az EGT-megállapodás 53. vagy 54. cikkének megsértésével kapcsolatos olyan eljárásokat, amelyek a támogatás kedvezményezettjét érinthetik, és amelyek lényegesek lehetnek a támogatásnak az EGT-megállapodás 61. cikkének (3) bekezdése szerinti értékelése szempontjából ⁽³²⁾.

4. A K+F+I TÁMOGATÁSOK ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

40. A K+F+I projektekhez nyújtott állami támogatás abban az esetben tekinthető összeegyeztethetőnek az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével az EGT-megállapodás 61. cikke 3. bekezdésének c) pontja értelmében, ha a 3. szakaszban ismertetett közös értékelési elvek alapján a K+F+I tevékenységek előmozdításához vezet anélkül, hogy a közös érdekekkel ellentétes módon hátrányosan befolyásolná a kereskedelem feltételeit.

⁽³¹⁾ Lásd például a C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., I-6857. o.) 78. pontját, valamint a C-333/07. sz., Régie Networks kontra Rhone Alpes Bourgogne ügyben hozott ítélet (EBHT 2008., I-10807. o.) 94–116. pontját.

⁽³²⁾ Lásd a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (EBHT 1993., I-3203. o.) 42. pontját.

41. Ebben a szakaszban a Hatóság kifejti, hogyan alkalmazza majd e közös értékelési elveket, és adott esetben a támogatási programokra különös feltételeket, a bejelentési kötelezettség alá eső egyedi támogatásokra pedig kiegészítő feltételeket állapít meg ⁽³³⁾.

4.1. Jól meghatározott közös érdekű célkitűzéshez való hozzájárulás

4.1.1. Általános feltételek

42. A K+F+I-re fordított támogatás általános célkitűzése az EGT-n belüli K+F+I tevékenység előmozdítása. Ezáltal a K+F+I támogatás hozzájárul majd az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó, a Bizottság által az Európa 2020 stratégiájában említett célkitűzések megvalósításához.
43. Azon EFTA-államoknak, amelyek állami támogatást kívánnak nyújtani a K+F+I céljára, pontosan meg kell határozniuk a kitűzött célt és különösen ki kell fejteniük, hogy a tervezett intézkedés hogyan szolgálja majd a K+F+I előmozdítását.
44. Ami a bejelentési kötelezettség alá eső támogatási programokat (a továbbiakban: bejelentendő támogatási programok) illeti, a Hatóság kedvezően ítéli meg azon támogatási intézkedéseket, amelyek egy, a K+F+I tevékenységek ösztönzését célzó átfogó program vagy cselekvési terv vagy intelligens szakosodási stratégia szerves részét képezik, és hasonló korábbi támogatási intézkedések szigorú értékelési bizonyítják hatékonyságukat.
45. Az EGT-megállapodásba belefoglalt uniós programok ⁽³⁴⁾ egyike által is finanszírozott projektek vagy tevékenységek számára odaítélt állami támogatások tekintetében a Hatóság úgy fogja tekinteni, hogy megállapítást nyert a jól meghatározott közös érdekű célkitűzéshez való hozzájárulás.

4.1.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek

46. Annak bizonyításához, hogy valamely bejelentési kötelezettség alá eső egyedi támogatás (a továbbiakban: bejelentendő egyedi támogatás) hozzájárul a K+F+I tevékenységek fokozásához, az EFTA-államok az alábbi mutatókat alkalmazhatják, egyéb releváns mennyiségi és minőségi adatokkal együtt:
- a) *a projekt méretének növekedése*: a projekt összköltségének növekedése (a támogatás kedvezményezettjének a támogatás nélküli helyzetben jelentkező költségeinek csökkentése nélkül); a K+F+I tevékenységben részt vevő személyek számának növekedése;
  - b) *az alkalmazási kör bővülése*: a várható projekteredmények számának növekedése; a projekt ambíciószintjének növekedése, amelyet a nagyobb számú részt vevő partner, a tudományos vagy technológiai áttörés nagyobb valószínűsége vagy a kudarc nagyobb kockázata (amely nevezetesen a projekt hosszú távú jellegéhez és az eredményei bizonytalanságához kötődik) jellemez;
  - c) *az ütem gyorsulása*: a projekt végrehajtása rövidebb időt vesz igénybe egy azonos, de támogatásban nem részesülő projekt végrehajtásához szükséges időhöz viszonyítva;
  - d) *a teljes ráfordítás összegének növekedése*: a támogatás kedvezményezettje által K+F+I-re fordított teljes összeg növekedése, abszolút értékben vagy a fogalom arányában; a projekt lekötött költségvetésének változása (más projektek költségvetésének ennek megfelelő csökkenése nélkül).
47. Annak megállapításához, hogy a támogatás hozzájárul a K+F+I szintjének növeléséhez az EGT-n belül, a Hatóság nem csupán a vállalkozás által végzett K+F+I tevékenység nettó növekedését vizsgálja meg, hanem azt is, hogy a támogatás mennyiben járul hozzá K+F+I-re fordított kiadások általános növekedéséhez az érintett ágazaton belül, valamint az EGT nemzetközi viszonylatban vett helyzetének javulásához a K+F+I tekintetében. A Hatóság kedvezően ítéli meg azon támogatási intézkedéseket, amelyekre vonatkozóan tervezik a közös érdekhez való hozzájárulás nyilvánosan hozzáférhető utólagos értékelését.

⁽³³⁾ A csoportmentességi rendeletben meghatározott feltételek továbbra is teljes mértékben alkalmazandók minden egyéb egyedi támogatás esetében, többek között abban az esetben is, amikor a támogatást egy bejelentési kötelezettség alá eső támogatási program alapján ítélik oda.

⁽³⁴⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

4.2. Az állami beavatkozás szükségessége

4.2.1. Általános feltételek

48. Amint azt a 3. szakaszban kifejtettük, az állami támogatás szükséges lehet a K+F+I növeléséhez az EGT-n belül, amennyiben a piac önállóan nem képes hatékony eredmény elérésére. Annak értékeléséhez, hogy az állami támogatás hatékonyan segíti-e a közös érdekű célkitűzés megvalósítását, először is a támogatás által kezelendő probléma azonosítása szükséges. Az állami támogatásnak olyan helyzetekre kell irányulnia, amikor a segítségével olyan lényegi fejlődés érhető el, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani. Az EFTA-államoknak ki kell fejteniük, hogy a támogatási intézkedés miként enyhítheti ténylegesen azokat a piaci hiányosságokat, amelyek abból adódnának, ha a közös érdekű célkitűzést a szóban forgó támogatás nélkül kellene megvalósítani.
49. A K+F+I egy sor tevékenységen keresztül valósul meg, amelyek általában több termékpiachoz kapcsolódnak, és amelyek a rendelkezésre álló képességeket aknázzák ki az említett termékpiacokon, illetve teljesen új termékpiacokon új vagy jobb termékek, szolgáltatások és eljárások kifejlesztéséhez, ezáltal gyorsítva a gazdasági növekedés ütemét, hozzájárulva a területi és szociális kohézióhoz vagy támogatva az általános fogyasztói érdekeket. Ugyanakkor, tekintettel a rendelkezésre álló K+F+I képességekre, a piaci hiányosságok megakadályozhatják, hogy a piac elérje optimális teljesítményét, és elégtelen eredményhez vezethetnek az alábbi okokból kifolyólag:

- **pozitív externáliák/a tudás szervezetek közötti átszivárgásai:** a K+F+I gyakran teremt előnyöket a társadalom számára pozitív továbbgyűrűző hatások – például a tudás szervezetek közötti átszivárgásai vagy más gazdasági szereplők számára a kiegészítő termékek vagy szolgáltatások kifejlesztésére irányuló lehetőségek javítása – formájában. Ugyanakkor a piacra hagyatkozva sok projekt a magánszféra szempontjából kevésbé vonzó megtérülési arányt mutathat, még ha egyébként a projektek társadalmi szempontból előnyösek lennének is, mivel a profitorientált vállalkozások nem képesek kellő mértékben kiaknázni a tevékenységek előnyeit, amikor az általuk végzett K+F+I mértékéről döntenek. Következésképpen az állami támogatás hozzájárulhat az olyan, társadalmi vagy gazdasági szempontból összességében előnyökkel járó projektek végrehajtásához, amelyek egyébként nem valósulnának meg.

Mindazonáltal sem a K+F+I tevékenységek externáliáiból fakadó valamennyi előny, sem pedig önmagában az externáliák jelenléte nem jelenti azt automatikusan, hogy az állami támogatás összeegyeztethető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével. A fogyasztók általában hajlandók megfizetni az új termékek és szolgáltatások közvetlen előnyeit, miközben a cégek más meglévő eszközök – köztük a szellemi tulajdonjogok – révén aknázzhatják ki a beruházásaikból fakadó előnyöket. Egyes esetekben azonban ezek az eszközök nem tökéletesek, és olyan fennmaradó piaci hiányosságokat hagyhatnak maguk után, amelyek állami támogatással orvosolhatók. Például amint amellet gyakran érvelnek az alap kutatásra vonatkozóan, nehezen lehetne megakadályozni, hogy mások hozzáférjenek egyes tevékenységek eredményeihez, ami ezáltal a közjavat szolgálja. Másfelől a termeléssel kapcsolatos konkrét ismeretek gyakran hatékonyan védhetők – például szabadalmak által –, lehetővé téve, hogy a feltaláló növelje a találmányával járó hasznot,

- **tökéletlen és aszimmetrikus információ:** a K+F+I tevékenységeket a bizonytalanság magas szintje jellemzi. Bizonyos körülmények között a tökéletlen és aszimmetrikus információ következtében a magánbefektetők vonakodhatnak értékes projektek finanszírozásától, a jól képzett munkavállalók pedig nem biztos, hogy tudatában vannak az innovatív vállalkozásoknál való elhelyezkedés lehetőségeinek. Ennek eredményeképpen előfordulhat, hogy nem megfelelő az emberi és pénzügyi erőforrások megoszlása, és lehet, hogy a társadalom és a gazdaság szempontjából értékes projektek sosem valósulnak meg.

Egyes esetekben a tökéletlen és aszimmetrikus információ gátolhatja a finanszírozáshoz jutást is. Mindazonáltal a tökéletlen információ és a kockázat jelenléte nem indokolja automatikusan az állami támogatás szükségességét. Az a tény, ha nem finanszíroznak olyan projekteket, amelyek befektetéseinek egyéni megtérülése alacsonyabb, jelezheti akár a piac hatékony működését is. Továbbá a kockázat minden egyes üzleti tevékenység részét képezi, és önmagában nem tekinthető piaci hiányoságnak. Az aszimmetrikus információval összefüggésben azonban a kockázat súlyosbíthatja a finanszírozási nehézségeket,

- **koordinációs és hálózati hiányosságok:** a vállalkozások azon képességét, hogy egymással összehangolják tevékenységüket vagy interakcióba lépjenek a K+F+I területét érintő eredmények elérése érdekében, számos tényező hátráltathatja, köztük a nagyszámú, adott esetben eltérő érdekektől vezérelt együttműködő partner közötti koordináció nehézségei, a szerződések kidolgozásával kapcsolatos problémák, valamint az együttműködés összehangolásának nehézségei, melyet okozhat például a bizalmas információk megosztása is.

4.2.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek

50. Miközben bizonyos piaci hiányosságok visszavethetik a K+F+I általános szintjét az EGT-ben, a gazdaságon belül nem minden vállalkozást és ágazatot érintenek azonos mértékben az ilyen piaci hiányosságok. Következésképpen a bejelentendő egyedi támogatás tekintetében az EFTA-államoknak megfelelő információt kell szolgáltatniuk arról, hogy a támogatás az EGT-n belüli K+F+I-vel kapcsolatos általános piaci hiányosság orvosolását szolgálja-e, vagy egy konkrét – például valamely ágazatra vagy üzletágra vonatkozó – piaci hiányosság megszüntetésére irányul.
51. Az orvosolni kívánt konkrét piaci hiányosságtól függően a Hatóság a következőket veszi figyelembe:
- **a tudás szervezetek közötti átszivárgásai:** a tudásterjesztés tervezett szintje; a létrehozott tudás sajátossága; lehetőségek a szellemi tulajdonjogok védelmére; más termékekkel és szolgáltatásokkal való komplementaritás foka,
  - **tökéletlen és aszimmetrikus információ:** a K+F+I tevékenységek kockázati szintje és összetettsége; a külső finanszírozás szükségessége; a támogatás kedvezményezettjének jellemzői a külső finanszírozáshoz való jutást illetően,
  - **koordinációs hiányosságok:** az együttműködő vállalkozások száma; az együttműködés intenzitása; az együttműködő partnerek közötti érdekkülönbségek; a szerződések kidolgozásának problémái; az együttműködés összehangolásával kapcsolatos problémák.
52. Az állítólagos piaci hiányosságokra vonatkozó elemzésében a Hatóság különös figyelmet fordít majd minden hozzáférhető ágazati összehasonlításra vagy egyéb tanulmányra, amelyeket az érintett EFTA-államoknak kell a rendelkezésére bocsátaniuk.
53. A klasztereknek nyújtott beruházási vagy működési támogatásra vonatkozó bejelentéskor az EFTA-államoknak információt kell szolgáltatniuk az innovációs klaszter tervezett vagy várható szakosodásáról, a meglévő regionális potenciálról és a hasonló céllal létrehozott klaszterek jelenlétéről az EGT-ben.
54. Az EGT-megállapodásba belefoglalt uniós programok⁽³⁵⁾ egyike által is finanszírozott projektek vagy tevékenységek számára odaitélt állami támogatások tekintetében a Hatóság úgy fogja tekinteni, hogy megállapítást nyert az állami beavatkozás szükségessége.
55. Másfelől az olyan projektekhez vagy tevékenységekhez nyújtott állami támogatás esetében, amelyek a technológiai tartalom, a kockázati szint és a méret tekintetében hasonlóak az EGT-ben piaci feltételek mellett már végrehajtott projektekhez és tevékenységekhez, a Hatóság elvileg feltételezi, hogy nem áll fenn piaci hiányosság és további bizonyítékokat és indoklást kér az állami beavatkozás szükségességére.

4.3. A támogatási intézkedés megfelelése

4.3.1. Alternatív szakpolitikai eszközök megfelelése

56. Nem az állami támogatás az egyedüli olyan szakpolitikai eszköz, amely az EFTA-államok rendelkezésére áll a K+F+I tevékenységek ösztönzésére. Nem szabad megfélemlíteni arról, hogy erre létezhetnek más, alkalmasabb eszközök is, például a szabályozást, a közbeszerzést és a szabványosítást is magukban foglaló keresletoldali intézkedések, valamint a közszféra által finanszírozott kutatás és oktatás forrásainak emelése, illetve általános adóintézkedések. Valamely szakpolitikai eszköz megfelelése egy adott esetben általában a megoldandó probléma jellegére vezethető vissza. Például egy új belépő K+F+I eredmények kiaknázásával kapcsolatos nehézségeinek kezeléséhez az állami támogatásnál megfelelőbb lehet a piaci akadályok csökkentése. Az oktatásba történő beruházás növelése megfelelőbben orvosolhatja a szakképzett munkaerő hiányát, mint az állami támogatás nyújtása.
57. Az állami támogatás általános tilalma alól mentesülve engedélyezhető K+F+I-hez nyújtott támogatás, ha arra egy közös érdekű cél eléréséhez van szükség. Következésképpen lényeges elemet képez e tekintetben annak mérlegelése, hogy a K+F+I-hez nyújtott támogatás megfelelő eszköznek tekinthető-e a K+F+I tevékenységek növelésére, és ha igen, milyen mértékben, tekintettel arra, hogy más, kevésbé torzító eszközök azonos eredményeket érhetnek el.

⁽³⁵⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

58. Az összegegyeztetettség értékelésekor a Hatóság különös figyelmet szentel az érintett EFTA-állam által a tervezett intézkedésre vonatkozóan készített hatásvizsgálatoknak. Azok az intézkedések, amelyeknél az EFTA-államok más szakpolitikai lehetőségeket is figyelembe vettek, és amelyek esetében az állami támogatáshoz hasonló szelektív eszközök alkalmazásának előnyeit megállapították, és azokról a Hatóságot tájékoztatták, megfelelő eszköznek tekinthetők.
59. Az EGT-megállapodásba belefoglalt uniós programok⁽³⁶⁾ egyike által is finanszírozott projektek vagy tevékenységek számára odaítélt állami támogatások tekintetében a Hatóság úgy fogja tekinteni, hogy megállapítást nyert a támogatási intézkedés megfelelősége.

4.3.2. Megfelelőség más támogatási eszközök viszonylatában

60. A K+F+I-re vonatkozó állami támogatás különböző formákban ítélt oda. Az EFTA-államnak ezért biztosítania kell, hogy a támogatást abban a formában ítéljék oda, amely várhatóan a legkisebb verseny- és kereskedelemtorzulással jár. E tekintetben, ha a támogatást közvetlen anyagi előnyökkel járó támogatási formák valamelyikében ítélik oda (például közvetlen támogatás, adómentesség vagy adókedvezmény vagy más kötelező díjak kapcsán biztosított mentességek vagy kedvezmények, kedvezményes áron kínált földterület, áruk vagy szolgáltatások), az érintett EFTA-államnak csatolnia kell a többi lehetőségre vonatkozó elemzést, és ismertetnie kell, miért találja úgy, hogy más, potenciálisan kisebb torzító hatással járó támogatási formák – például a visszafizetendő előlegek, illetve az adósság- vagy tőkeinstrumentumokra épülő támogatási formák (például állami garanciák, részesedés vásárlása vagy kedvező feltételek melletti alternatív hitelezés és tőkejuttatás) – kevésbé megfelelőek.
61. A támogatási eszközt azon piaci hiányosságra tekintettel kell kiválasztani, amelynek orvosolására a támogatás törekszik. Például amikor az jelenti a mögöttes piaci hiányosságot, hogy az aszimmetrikus információ miatt problémák mutatkoznak az adósság idegen tőkével történő finanszírozásának lehetőségeit illetően, az EFTA-államoknak általában likviditási támogatás – például hitel vagy garancia – formájában kell támogatáshoz folyamodniuk a vissza nem térítendő támogatás helyett. Mivel a vállalkozás köteles vállalni egy bizonyos mértékű kockázatmegosztást is, általában a visszafizetendő előleg jelenti az előnyben részesítendő támogatási eszközt. Különösen azokban az esetekben, amikor likviditási támogatástól vagy visszafizetendő előlegtől eltérő formában nyújtanak támogatást a piachoz közel álló tevékenységekhez, az EFTA-államoknak meg kell indokolniuk az adott konkrét piaci hiányosság orvosolására választott eszköz megfelelőségét.

4.4. Ösztönző hatás

4.4.1. Általános feltételek

62. A K+F+I támogatás csak akkor tekinthető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összegegyeztethetőnek, ha ösztönző hatása van. Ösztönző hatásról akkor beszélünk, ha a támogatás oly módon változtatja meg valamely vállalkozás magatartását, hogy az olyan többlettevékenységekbe kezd, amelyeket támogatás nélkül nem, vagy csak korlátozott mértékben vagy másképpen végezne el. A támogatás mindazonáltal nem támogathatja valamely tevékenység azon költségeit, amelyek a vállalkozásnál amúgy is felmerültek volna, és nem kompenzálhatja valamely gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát⁽³⁷⁾.
63. A Hatóság úgy véli, hogy a támogatás nem jelent ösztönzést a kedvezményezett számára az olyan esetekben, amikor a vonatkozó K+F+I tevékenység⁽³⁸⁾ már azelőtt megkezdődött, hogy a kedvezményezett támogatás iránti kérelmet nyújtott volna be a nemzeti hatóságokhoz⁽³⁹⁾. Amennyiben a munka már azelőtt megkezdődött, hogy a kedvezményezett benyújtotta támogatás iránti kérelmet nyújtott a nemzeti hatóságokhoz, a projekt nem támogatható.
64. A támogatás iránti kérelemnek tartalmaznia kell legalább a kérelmező nevét és méretét, a projekt leírását, ideértve a helyszínt, valamint a munka kezdetének és befejezésének időpontját, a végrehajtáshoz szükséges állami támogatás összegét és az elszámolható költségek listáját.

⁽³⁶⁾ Lásd a 7. lábjegyzetet.

⁽³⁷⁾ A C-630/11 P–C-633/11 P. sz., HGA és mások kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet (EU:C:2013:387).

⁽³⁸⁾ Ha a támogatási kérelem egy K+F projektre irányul, az nem zárja ki, hogy a potenciális kedvezményezett már készített megvalósíthatósági tanulmányokat, amelyekre nem vonatkozik az állami támogatás iránti kérelem.

⁽³⁹⁾ Az egymást követő szakaszokban végrehajtott azon projektek vagy tevékenységek számára nyújtott támogatás esetében, amelyek különböző támogatás-odaítelési eljárások alá esnek, a munka nem kezdődhet meg a támogatás iránti első kérelem benyújtása előtt. Amennyiben adóintézkedés formájában megvalósuló automatikus adóügyi támogatási program keretében nyújtott támogatásról van szó, e program elfogadásának és hatálybalépésének már a támogatott projekt vagy tevékenység megkezdése előtt meg kell történnie.

65. Amennyiben állami támogatásnak minősülnek, az EFTA-államok által benyújtott értékelő tanulmányok ⁽⁴⁰⁾ alapján a Hatóság úgy tekintheti, hogy az adóintézkedések ösztönző hatással rendelkeznek, mivel a vállalkozásokat nagyobb K+F+I ráfordításokra ösztönzik.

4.4.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek

66. A bejelentendő egyedi támogatások tekintetében az EFTA-államoknak bizonyítaniuk kell a Hatóság felé, hogy az intézkedés ösztönző hatással jár; ennek céljából egyértelmű bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra, hogy a támogatás pozitívan befolyásolta a vállalkozás arra irányuló döntését, hogy olyan K+F+I tevékenységeket végezzen, amelyeket támogatás hiányában nem végzett volna el. Annak érdekében, hogy a Hatóság elvégezhesse a szóban forgó támogatási intézkedés átfogó értékelését, az érintett EFTA-államnak nem csupán a támogatott projekttel kapcsolatos információkat kell benyújtania, hanem – a lehetséges mértékben – annak a részletes leírását is, hogy mi történhetett volna vagy ésszerűen mi lett volna elvárható a támogatás hiányában, azaz mi lett volna a kontrafaktuális forgatókönyv. E forgatókönyv lehet az alternatív projekt hiánya vagy a kedvezményezett által a belső döntéshozatala során egyértelműen meghatározott és kellőképpen előre láthatónak tekintett alternatív projekt, illetve vonatkozhat olyan alternatív projektre, amely teljes egészében vagy részlegesen az EGT-n kívül valósul meg.
67. Vizsgálata során a Hatóság a következő tényezőket veszi figyelembe:
- **a várt változás pontos meghatározása:** pontosítani kell, hogy az állami támogatás eredményeképpen milyen magatartásbeli változás várható, azaz a támogatásból fakadóan számítani lehet-e új projekt elindítására, vagy valamely projekt méretének, alkalmazási körének vagy ütemének növekedésére,
  - **kontrafaktuális elemzés:** a magatartásban bekövetkezett változást annak összevetésével kell meghatározni, hogy milyen eredménnyel és szinten valósulna meg a célzott tevékenység támogatással és támogatás nélkül. A két forgatókönyv eltérése mutatja a támogatási intézkedés hatását és az abból következő ösztönző hatást,
  - **a jövedelmezőség szintje:** ha a projekt önmagában nem lenne elég jövedelmező ahhoz, hogy egy vállalkozás megvalósítsa, ám a társadalom számára jelentős előnyökkel bírna, nagyobb a valószínűsége annak, hogy a támogatás ösztönző hatással bír,
  - **a beruházás összege és a pénzforgalom időtartama:** az ösztönző hatás értékelésekor pozitív elemként veszik figyelembe a jelentős induló beruházásokat, a megfelelő pénzforgalom alacsony szintjét, valamint a pénzforgalom igen távoli jövőben, igen bizonytalan módon jelentkező jelentős részét,
  - **a jelentkező kockázat szintje:** a kockázatértékelés különösen figyelembe veszi a beruházás visszafordíthatatlan jellegét, a kereskedelmi kudarc lehetőségét, annak kockázatát, hogy a projekt a vártnál kevésbé lesz eredményes, annak kockázatát, hogy a projekt visszavetheti a támogatás kedvezményezettjének más tevékenységeit, valamint annak kockázatát, hogy a projekt költségei aláássák a vállalkozás pénzügyi életképességét.
68. Az EFTA-államoknak a vizsgált projekthez kapcsolódó igazgatótanácsi dokumentumokra, kockázatértékelésekre, pénzügyi jelentésekre, belső üzleti tervekre, szakértői véleményekre és egyéb tanulmányokra kell támaszkodniuk. Az EFTA-államokat segíthetik az ösztönző hatás fennállásának bizonyításában a keresleti, költség- és pénzügyi előrejelzéseket tartalmazó dokumentumok, a beruházási bizottsághoz benyújtott, a különböző beruházási forgatókönyveket részletesen ismertető dokumentumok vagy a pénzügyi intézmények számára benyújtott dokumentumok.
69. Annak biztosítása érdekében, hogy az ösztönző hatás megállapítása objektív alapon történik, a Hatóság az értékelése során összehasonlíthatja a vállalat-specifikus adatokat a kedvezményezett tevékenységi köre szerinti ágazatra vonatkozó adatokkal. Az EFTA-államoknak lehetőség szerint különösen arra vonatkozó ágazatspecifikus adatokat kell szolgáltatniuk, hogy a kedvezményezett kontrafaktuális forgatókönyve, szükséges jövedelmezőségi szintje és a részéről elvárt pénzforgalom ésszerű.

⁽⁴⁰⁾ Jóllehet ez az újonnan bevezetett intézkedések esetében előzetesen nem lehetséges, az EFTA-államoktól elvárják, hogy nyújtsanak be értékelő tanulmányokat a saját, adókedvezmény formájában nyújtott támogatási programjuk ösztönző hatásáról (így az utólagos értékelések tervezett vagy szándékolt módszereinek általában az ilyen intézkedések struktúrájának szerves részét kell képezniük). Értékelő tanulmányok hiányában az adóügyi támogatási programok ösztönző hatása kizárólag az egymásra épülő intézkedések esetében feltételezhető.

70. Ebben az összefüggésben, a jövedelmezőségi szintet értékelhetik a kedvezményezett vállalkozás által bizonyítottan alkalmazott módszertani gyakorlatra vagy az érintett ágazatra jellemző módszertani gyakorlatra való hivatkozással, amelyeknek részét képezhetik a projekt nettó jelenértékének ⁽⁴¹⁾ (NPV), a belső megtérülési rátának ⁽⁴²⁾ (IRR) és a befektetett tőke átlagos megtérülésének (ROCE) megállapítására szolgáló módszerek.
71. Amennyiben a támogatás nem változtatja meg a kedvezményezett magatartását azáltal, hogy további K+F+I tevékenységekre ösztönzi, nem jár pozitív hatással a K+F+I tevékenység EGT-n belüli előmozdítását tekintve. Ezért a támogatás nem tekinthető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek az olyan esetekben, ahol úgy tűnik, hogy hasonló tevékenységekre a támogatás nélkül is sor kerülhetne és sor is kerülne.

4.5. A támogatás arányossága

4.5.1. Általános feltételek

72. Valamely K+F+I támogatás akkor tekinthető arányosnak, ha annak összege a támogatott tevékenység végrehajtásához szükséges minimális szintre korlátozódik.

4.5.1.1. Maximális támogatási intenzitás

73. Annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás szintje arányos legyen azon piaci hiányosságokkal, amelyek megszüntetésére törekszik, a támogatás összegét az elszámolható költségek előre meghatározott köréhez viszonyítva kell megállapítani, és annak e támogatható költségek egy bizonyos hányadára kell korlátozódnia (támogatási intenzitás). A támogatási intenzitást külön kell megállapítani az egyes kedvezményezettekre, ideértve az együttműködési projektben részt vevőket is.
74. A kiszámíthatóság és az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a Hatóság maximális támogatási intenzitást alkalmaz a K+F+I támogatásra vonatkozóan, amelynek megállapítása az alábbi három kritérium alapján történik: i. a támogatás piachoz való közelsége, úgymint a támogatás várható negatív hatásainak és a szükségességének mutatója, figyelembe véve a támogatott tevékenységekből származó potenciálisan magasabb bevételeket; ii. a kedvezményezett mérete, úgymint annak a nagyobb kockázatnak a mutatója, amellyel a kisebb vállalkozások általában szembesülnek a kockázatos projektek finanszírozása során; valamint iii. a piaci hiányosság súlyossága, például a várható externáliák a tudásterjesztés szempontjából. Ennélfogva a támogatás intenzitásának általában alacsonyabbnak kell lennie a fejlesztéshez és az innovációhoz kapcsolódó tevékenységeknél, mint a kutatási tevékenységeknél.
75. Az ezen iránymutatás által érintett egyes támogatási intézkedésekre vonatkozó elszámolható költségeket az I. melléklet tartalmazza. Amennyiben valamely K+F projekt különböző feladatokból tevődik össze, minden támogatható feladatnak az alapkutatás, ipari kutatás vagy kísérleti fejlesztés kategóriájába kell tartoznia ⁽⁴³⁾. A különféle tevékenységek kategória szerinti osztályozásánál a Hatóság saját gyakorlatára, valamint az OECD Frascati kézikönyvében ⁽⁴⁴⁾ szereplő egyedi példákra és magyarázatokra hivatkozik.
76. Az általában valamennyi támogatható K+F+I intézkedés esetében alkalmazandó maximális támogatási intenzitást a II. melléklet ⁽⁴⁵⁾ tartalmazza.

⁽⁴¹⁾ A projekt nettó jelenértéke a beruházás élettartama során előforduló pozitív és negatív, a tőkeköltség alapján jelenértékre diszkontált pénzforgalom különbözete.

⁽⁴²⁾ A belső megtérülési ráta nem az adott év mérleg szerinti eredményén alapul, hanem azt a jövőbeni pénzforgalmat veszi figyelembe, amelyet a beruházó a beruházás teljes élettartama során tervez realizálni. Annak a diszkontrátának felel meg, amelynél a pénzforgalom nettó jelenértéke nullával egyenlő.

⁽⁴³⁾ Ennek a minősítésnek nem kell feltétlenül időrendi megközelítést követnie, amely az időben szakaszosan halad az alapkutatástól a piachoz közelebb álló tevékenységek felé. Ennek megfelelően a Hatóságot semmi nem akadályozza abban, hogy a projekt keretében egy későbbi időpontban elvégzett feladatot ipari kutatásnak minősítsen, miközben úgy találja, hogy egy korábbi időpontban végzett tevékenység kísérleti kutatásnak minősül, vagy egyáltalán nem minősül kutatásnak.

⁽⁴⁴⁾ „A tudományos és technológiai tevékenységek mérése, Javaslat a kutatás és kísérleti fejlesztés felméréseinek egységes gyakorlatára”, Frascati kézikönyv, Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, 2002., illetve az azt módosító vagy annak helyébe lépő rendelkezések. Gyakorlati célból, és kivéve, ha bebizonyosodik, hogy az egyedi esetekben más osztályozást kellene alkalmazni, a különböző K+F kategóriák megfelelhetnek a technológiai érettségi szinteknek (1. szint: alapkutatás, 2–4. szint: ipari kutatás, 5–8. szint: kísérleti jellegű technológiafejlesztés) – lásd: a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – „A kulcsfontosságú alatechnológiák európai stratégiája – híd a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez”, COM(2012) 341 final, 2012.6.26.

⁽⁴⁵⁾ A mezőgazdasági és halászati ágazatban nyújtott kutatási és fejlesztési támogatás esetében alkalmazandó, csoportmentességi rendeletben meghatározott egyedi rendelkezések sérelme nélkül.

77. Amennyiben olyan projekt részesül állami támogatásban, amely kutatóhelyek és vállalkozások együttműködésében valósul meg, a közvetlen állami támogatás és – amennyiben támogatásnak minősül – a kutatóhelyek ugyanezen projekthez nyújtott hozzájárulása együttesen nem haladhatja meg az alkalmazandó támogatási intenzitást az egyes kedvezményezett vállalkozások esetében.

4.5.1.2. Visszafizetendő előleg

78. Amennyiben egy EFTA-állam visszafizetendő előleget nyújt, amely az EGT-megállapodás 61. cikke (1) bekezdésének értelmében állami támogatásnak minősül, az ebben a szakaszban foglalt szabályok alkalmazandók.
79. Ha egy EFTA-állam – elegendő ellenőrizhető adatra támaszkodó érvényes módszertanra alapozva – bizonyítani tudja, hogy a visszafizetendő előleg formájában nyújtott támogatás bruttó támogatási egyenértéke kiszámítható, akkor a támogatási programot a kapcsolódó módszertannal együtt bejelentheti a Hatóságnak. Amennyiben a Hatóság e módszertant elfogadja és a programot összeegyeztethetőnek tekinti, akkor a támogatást a visszafizetendő előleg bruttó támogatási egyenértéke alapján oda lehet ítélni a II. mellékletben foglalt támogatási intenzitások mértékéig.
80. Minden más esetben a visszafizetendő előleget az elszámolható költségek százalékában fejezik ki, és annak mértéke 10 százalékponttal meghaladhatja az alkalmazandó maximális támogatási intenzitást az alábbi feltételek teljesülése esetén:
- a) abban az esetben, ha a tevékenység kimenetele sikeres, az intézkedésnek rendelkeznie kell arról, hogy a kölcsönt legalább a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítására vonatkozó hatósági módszer ⁽⁴⁶⁾ alkalmazásából eredő leszámítolási kamatlábnak megfelelő kamattal növelve fizetik vissza;
  - b) abban az esetben, ha az eredmény meghaladja a sikeresként meghatározott mértéket, az érintett EFTA-államnak kérelmeznie kell az alkalmazandó leszámítolási kamatlábnak megfelelő kamatot magában foglaló előleg összegének visszafizetésén felüli kifizetéseket;
  - c) amennyiben a projekt nem vezet sikerre, az előleget nem kell teljes egészében visszafizetni. Részleges siker esetén a visszafizetés az elért siker mértékével arányosan történik.
81. Ahhoz, hogy a Hatóság értékelni tudja az intézkedést, annak részletes rendelkezéseket kell tartalmaznia a siker esetén történő visszafizetésről, és világosan meg kell határoznia, hogy ésszerű és prudenciális megfontolások alapján mi tekinthető sikeres kimenetelnek.

4.5.1.3. Adóintézkedések

82. Amennyiben állami támogatásnak minősül, az adóintézkedés támogatási intenzitását vagy az egyedi projektek alapján, vagy pedig egy vállalkozás szintjén az általános adókönyvítésnek és egy három, egymást követő adóévet meg nem haladó időszakban felmerülő elszámolható K+F+I költségek összegének arányaként lehet kiszámítani. Utóbbi esetben az adóintézkedés valamennyi támogatható K+F+I tevékenységre kivétel nélkül alkalmazható, de nem haladhatja meg a kísérleti fejlesztés esetében alkalmazandó támogatási intenzitást ⁽⁴⁷⁾.

4.5.1.4. Támogatások halmozódása

83. Támogatás több, egymással versenyző támogatási program keretében is nyújtható, vagy ad hoc támogatással halmozható, feltéve, hogy a támogatás teljes összege nem lépi túl a tevékenységenként vagy projektenként az ezen iránymutatásban meghatározott maximális támogatási intenzitást. A 9. pontban említettek szerint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai és más szervek által központilag kezelt olyan uniós finanszírozás, amely sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozik az EFTA-államok ellenőrzése alá, nem minősül állami támogatásnak és azt nem kell figyelembe venni. Amennyiben az ilyen finanszírozást állami támogatással kombinálják, az ugyanazon elszámolható költségekhez kapcsolódó közfinanszírozás teljes összege azonban nem haladhatja meg az EGT-megállapodás alkalmazandó szabályai által megállapított legkedvezőbb finanszírozási rátát.

⁽⁴⁶⁾ Lásd a referencia-kamatlábokról és leszámítolási kamatlábokról szóló hatósági iránymutatást (HL L 105., 2011.4.21., 32. o. és 23. sz. EGT-kiegészítés, 2011.4.21., 1. o.).

⁽⁴⁷⁾ Ellenben ha egy adóügyi támogatási intézkedés különbséget tesz a K+F kategóriái között, a releváns támogatási intenzitások nem léphetők túl.

84. Amennyiben a K+F+I területén elszámolható kiadás teljes egészében vagy részben más célú támogatásra vonatkozóan is elszámolható, a közös részre a releváns szabályok bármelyike szerinti legkedvezőbb felső határ vonatkozik.
85. A K+F+I-hez nyújtott támogatás nem halmozható de minimis támogatással ugyanazon elszámolható költségek tekintetében, amennyiben az ezen iránymutatásban megállapított támogatási intenzitás túllépését eredményezné.

4.5.2. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek

86. A bejelentendő egyedi támogatások tekintetében a maximális támogatási intenzitások előre meghatározott körével való összeegyeztethetőség önmagában nem elegendő az arányosság biztosításához.
87. Főszabályként – és a támogatás arányosságának megállapítása érdekében – a Hatóság megvizsgálja, hogy a támogatási összeg meghaladja-e a támogatott projekt kellő jövedelmezőségéhez minimálisan szükséges mértéket, például azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy a belső megtérülési ráta megfeleljen az ágazat- vagy vállalatspecifikus küszöbértéknek vagy az elvárható megtérülési szintnek. Referenciaértékként használhatók a kedvezményezett számára más K+F+I projektek megvalósításához szükséges normál megtérülési ráták, a vállalkozás tőkeköltségei vagy az érintett ágazatban általában tapasztalt megtérülések is. Valamennyi releváns várható költséget és hasznot számításba kell venni a projekt teljes élettartama alatt, ideértve a K+F+I tevékenységekből fakadó költségeket és bevételeket is.
88. Amikor például belső vállalati iratok útján bizonyítható, hogy a támogatás kedvezményezettje egyértelmű választás előtt áll, hogy támogatott projektet vagy egy alternatív, támogatás nélküli projektet hajtson végre, a támogatás akkor korlátozódik a szükséges minimumra, ha annak összege nem haladja meg az érintett tevékenységek megvalósításához szükséges nettó többletköltségeket, a támogatás hiányában végrehajtásra kerülő kontrafaktuális projekthez viszonyítva. A nettó többletköltségek meghatározásához a Hatóság összehasonlíja a beruházás várható nettó jelenértékét a támogatott projekten és a kontrafaktuális projekten belül, tekintetbe véve a különböző üzleti forgatókönyvek bekövetkezéének valószínűségét ⁽⁴⁸⁾.
89. Amennyiben K+F projektekhez, illetve kutatási infrastruktúrák létrehozásához vagy korszerűsítéséhez nyújtanak támogatást, és a Hatóság a 87. és a 88. pontban meghatározott módszertan alapján meg tudja állapítani, hogy a támogatás szigorúan a minimálisan szükséges szintre korlátozódik, a II. mellékletben foglaltaknál magasabb támogatási intenzitást is engedélyezhet, amelynek mértékét az alábbi táblázat tartalmazza.

	%		
	Kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nagyvállalkozás
Támogatás K+F projektekhez			
Alapkutatás	100	100	100
Alkalmazott kutatás	80	70	60
— vállalkozások közötti (nagyvállalkozások esetében határon átnyúló vagy legalább egy kkv-vel folytatott együttműködés) vagy egy vállalkozás és egy kutatóhely közötti hatékony együttműködés esetén, vagy — az eredmények széles körű terjesztése esetén	90	80	70
Kutatási infrastruktúrák létrehozásához vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás	60	60	60

⁽⁴⁸⁾ Az olyan különös esetben, amikor a támogatás kizárólag a projekt gyorsabb végrehajtásához járul hozzá, az összehasonlításnak főleg a különböző határidőket kell tükröznie a pénzforgalom és késedelmes piacra kerülés szempontjából.

90. Annak bizonyítása érdekében, hogy a támogatás a minimálisan szükséges szintre korlátozódik, az EFTA-államoknak ismertetniük kell a támogatási összeg megállapítására alkalmazott módszert. Az ösztönző hatás elemzésénél alkalmazott dokumentáció és számítások felhasználhatók a támogatás arányosságának vizsgálatához is. Amennyiben a szükségesnek tartott támogatás elsősorban az idegen tőkével történő finanszírozás piaci nehézségeivel, semmint a jövedelmezőség hiányával függ össze, különösen hatékony módszer annak biztosítására, hogy a támogatás a minimálisan szükséges szintre korlátozódjék, ha a támogatás nyújtása kölcsön, garancia vagy visszafizetendő előleg formájában történik, és nem pedig nem visszafizetendő formában, például vissza nem térítendő támogatás útján.
91. Amennyiben egy tagállamban a támogatott tevékenység megvalósítására több potenciális pályázó jelentkezik, az arányosság követelménye nagyobb valószínűséggel érvényesül, ha a projekt támogatásáról átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetésmentes kritériumok alapján döntenek.
92. A nemzetközi kereskedelem tényleges vagy lehetséges közvetlen vagy közvetett torzulásainak kiküszöbölése érdekében az ezen iránymutatás alapján rendszerint megengedhetőnél magasabb támogatási intenzitást is engedélyezhetnek, ha az EGT-n kívüli versenytársak az elmúlt három évben közvetlenül vagy közvetve azonos intenzitású támogatást kaptak hasonló projektekhez, illetve kapnak a közeljövőben. Mindazonáltal amikor valószínűsíthető, hogy a nemzetközi kereskedelem torzulásai több mint három év elteltével jelentkeznek – tekintettel a szóban forgó ágazat sajátos jellegére –, a referencia-időszakot ennek megfelelően meg lehet hosszabbítani. Az érintett EFTA-állam lehetőség szerint elegendő információt szolgáltat a Hatóságnak a helyzet megfelelő értékeléséhez, és nevezetesen a harmadik országbeli versenytárs versenylőnyének szükséges figyelembevételéhez. Ha a Hatóságnak nem állnak rendelkezésére a megítélt vagy javasolt támogatásra vonatkozó tények, akkor határozatát a körülményektől függő tényekre is alapozhatja.
93. A bizonyítékgyűjtés során a Hatóság élhet a vizsgálati jogkörével ⁽⁴⁹⁾.

4.6. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

4.6.1. Általános megfontolások

94. A K+F+I támogatás az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összeegyeztethetősége érdekében a támogatási intézkedésnek a verseny és az EFTA-államok közötti kereskedelem torzulása tekintetében jelentkező negatív hatásait korlátozni kell, és azokat meg kell haladniuk a közös érdekű célkitűzés megvalósítása tekintetében jelentkező pozitív hatásoknak.
95. A Hatóság két olyan, az EFTA-államok közötti versenyt és kereskedelmet torzító formát azonosított, amelyek a K+F+I támogatásokra vezethetők vissza: a termékpiacot érintő torzulásokat és a helyspecifikus hatásokat. Mindkét típus vezethet az EGT gazdasági teljesítményét rontó allokációs problémákhoz, valamint a gazdasági tevékenység régióon belüli eloszlását érintő elosztási problémákhoz.
96. Ami a termékpiacokat érintő torzulásokat illeti, a K+F+I tevékenységekhez nyújtott állami támogatások befolyásolhatják a versenyt az innovációs folyamatban, valamint azokon a termékpiacokon, ahol a K+F+I tevékenységek eredményeit kiaknázzák.

4.6.1.1. A termékpiacokra gyakorolt hatások

97. A K+F+I-re irányuló állami támogatások háromféleképpen gátolhatják a versenyt az innovációs folyamatban és a termékpiacokon, nevezetesen a versenyképes belépési és kilépési folyamat torzításával, a dinamikus beruházási ösztönzők torzításával, valamint a piaci befolyás megerősítésével vagy fenntartásával.

i. A versenyképes belépési és kilépési folyamat torzítása

98. A K+F+I támogatás akadályozhatja a piaci mechanizmust abban, hogy a leghatékonyabb termelők megjutalmazza, a legkevésbé hatékony termelőkre pedig nyomást gyakorol a jobb eredmény, a szerkezetátalakítás vagy a piacról való kilépés érdekében. Ez olyan helyzetet eredményezhet, amikor az odaítélt támogatások miatt

⁽⁴⁹⁾ Lásd a Tanács 2013. július 22-i 734/2013/EU rendeletét (HL L 204., 2013.7.31., 15. o.), amelyet még nem foglaltak bele az EGT-megállapodásba, valamint a Felügyeleti Hatóság és Bíróság létrehozásáról szóló megállapodás II. részének 6. cikkét.

olyan versenytársak, amelyek egyébként a piacon maradhattak volna, kiszorulnak onnan, vagy esetleg sohasem sikerül oda belépniük. Ehhez hasonlóan az állami támogatások egyes gazdaságtalanul működő vállalkozásokat megakadályozhatnak abban, hogy a piacot elhagyják, vagy akár arra ösztönözheti őket, hogy belépjenek a piacra és hatékonyabb versenytársaktól piaci részesedést szerezzenek. A K+F+I támogatás, ha nem megfelelően célzott, tehát gazdaságtalan vállalkozásokat támogathat, és ennélfogva olyan piaci struktúrák kialakulását eredményezheti, amelyekben sok piaci szereplő jóval a hatékonysági szint alatti teljesítményt nyújt. Hosszú távon a versenyképes belépési és kilépési folyamat zavarai gátat vehetnek az innovációnak, és lelassíthatják az egész iparágra kiterjedő termelékenység fejlődését.

ii. A dinamikus ösztönzők torzulása

99. A K+F+I támogatás a támogatás kedvezményezettjének versenytársai esetében torzíthatja a dinamikus beruházási ösztönzőket. Amikor egy vállalkozás támogatásban részesül, ez általában növeli hajlandóságát arra, hogy sikeres K+F+I tevékenységet folytasson, ami az érintett termékpiac(ok)on való hangsúlyosabb jövőbeni jelenlétét eredményezi. Ez a hangsúlyosabb jelenlét a versenytársakat arra készítheti, hogy leszűkítsék eredeti beruházási terveiket (kiszorító hatás).
100. Továbbá a támogatás a potenciális kedvezményezetteket önteltté vagy kockázatvállalóbbá teszi. Az ágazat összteljesítményére hosszú távon gyakorolt hatás ebben az esetben várhatóan negatív lesz. Így a K+F+I támogatás, ha nem megfelelően célzott, gazdaságtalan vállalkozásokat támogathat, és olyan piaci struktúrák kialakulását eredményezheti, amelyekben sok piaci szereplő teljesít számottevően a hatékonysági szint alatt.

iii. A piaci befolyás megteremtése vagy fenntartása

101. A K+F+I előmozdításához nyújtott támogatás torzító hatást is kifejthet azáltal, hogy növeli vagy fenntartja a piaci befolyás mértékét a termékpiacokon. Piaci befolyás alatt a piaci árak, a termelés, a termékek és szolgáltatások választékának és minőségének, illetve a verseny egyéb paramétereinek jelentős ideig tartó és a fogyasztók hátrányára megvalósuló befolyásolásának képességét kell érteni. Ha a támogatás közvetlenül nem is növeli a piaci erőt, erre közvetetten alkalmas lehet azáltal, hogy gátolja a meglévő versenytársak bővülését, a versenytársak kilépését idézi elő, vagy elbátortalanítja az új versenytársakat a piacra lépéstől.

4.6.1.2. A kereskedelemre és a helyszínválasztásra gyakorolt hatások

102. A K+F+I tevékenységekhez nyújtott állami támogatás versenytorzulást idézhet elő a helyszínválasztás befolyásolásával is. Az ilyen torzulás az EFTA-államok között fordulhat elő, akár a vállalkozások határokon átnyúló versenye során, akár pedig akkor, amikor a különböző helyszíneket fontolóra veszik. A valamely tevékenység EGT-n belüli más régióba való áthelyezéséhez nyújtott támogatás nem feltétlenül vezet közvetlenül a termékpiac torzulásához, de bizonyos tevékenységeket és beruházásokat egy régióból egy másikba helyez át.

4.6.1.3. Nyilvánvaló negatív hatások

103. Elvileg az adott támogatási intézkedés és az alkalmazási környezet elemzése szükséges annak megállapításához, hogy az intézkedés milyen mértékben tekinthető versenytorzító hatásúnak. Mindazonáltal bizonyos helyzetekben a negatív hatások nyilvánvalóan túlsúlyban vannak a pozitív hatásokkal szemben, ami azt jelenti, hogy a támogatás nem tekinthető az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével összeegyeztethetőnek.
104. Különösen az EGT-megállapodásban szereplő általános elveknek megfelelően az állami támogatás nem tekinthető összeegyeztethetőnek az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével, ha a támogatási intézkedés oly mértékben diszkriminatív, amelyet annak állami támogatás jellege nem indokol. A 3. szakaszban kifejtettek szerint a Hatóság ezért nem engedélyezi a támogatási intézkedéseket, amennyiben azok vagy az azokhoz kapcsolt feltételek szükségképpen az EGT-megállapodás megsértésével járnak. Különösen erről van szó egyrészt azon támogatási intézkedések esetében, amelyek tekintetében a támogatásnyújtás feltétele, hogy a kedvezményezett központi székhelye az adott EFTA-államban legyen (vagy túlnyomórészt abban az EFTA-államban telepedjen le) vagy belföldön előállított termékeket használjon vagy belföldi szolgáltatásokat vegyen igénybe, másrészt pedig az olyan támogatási intézkedések esetében, amelyek korlátozzák a kedvezményezett lehetőségeit arra, hogy a K+F+I tevékenységekből származó eredményeket más EGT-tagállamban aknázza ki.

105. Hasonlóképpen nem tekinthető összeegyeztethetőnek az a támogatás, amely mindössze a K+F+I tevékenységek helyszínének az EGT-n belüli áthelyezéséhez vezet anélkül, hogy a projekt jellege, mérete vagy alkalmazási köre megváltozna.

4.6.2. Támogatási programok

106. Az EGT-megállapodásban foglaltak érvényesülésével való összeegyeztethetőség érdekében a bejelentendő támogatási programok nem vezethetnek jelentős verseny- vagy kereskedelemtorzuláshoz. Még az olyan esetekben is, amikor a torzulások egyedi szinten korlátozottnak tekinthetők (feltéve, hogy a támogatás szükséges és arányos a közös érdek eléréséhez), kumulatív alapon a támogatási programok még mindig nagymértékű torzulásokhoz vezethetnek. E torzulásokat például a versenytársak dinamikus innovatív ösztönzőit negatívan befolyásoló támogatások idézhetik elő. Bizonyos ágazatokra összpontosító program esetében az ilyen torzulások kockázata még hangsúlyosabban jelentkezik.
107. A 122. pont sérelme nélkül az EFTA-államnak ezért bizonyítania kell, hogy az ilyen negatív hatások a minimumra korlátozódnak, figyelembe véve például az érintett projektek méretét, az egyedi és a halmozott támogatási összegeket, a várható kedvezményezett számát, valamint a megcélzott ágazatok jellemzőit. Annak érdekében, hogy a Hatóság értékelni tudja a bejelentendő támogatási programok várható negatív hatásait, az EFTA-államok benyújthatják a rendelkezésükre álló hatásvizsgálatokat, valamint a hasonló korábbi programok esetében elvégzett utólagos értékeléseket.

4.6.3. Az egyedi támogatásokra vonatkozó kiegészítő feltételek

4.6.3.1. Torzulások a termékpiacokon

108. Ami a bejelentendő egyedi támogatásokat illeti, ahhoz, hogy a Hatóság azonosíthassa és értékelhesse az esetleges verseny- és kereskedelemtorzulásokat, az EFTA-államoknak információkat kell szolgáltatniuk i. az érintett termékpiacokról – azaz a támogatás kedvezményezettjének magatartásváltozása által érintett piacokról –, valamint ii. az érintett versenytársakról és ügyfelekről vagy fogyasztókról.
109. A támogatási intézkedés negatív hatásainak vizsgálatakor a Hatóság a verseny torzulásainak elemzését arra a várható hatásra összpontosítja, amelyet a K+F+I támogatás az érintett termékpiacokon a vállalkozások közötti versenyre gyakorol. A Hatóság nagyobb súllyal veszi figyelembe azon verseny- és kereskedelmi kockázatokat, amelyek a közeljövőben és nagy valószínűséggel következnek be.
110. Amennyiben egy adott innovatív tevékenység több jövőbeni termékpiaccal is kapcsolatba kerül, minden egyes érintett piacra vonatkozóan megvizsgálják az állami támogatás hatását. Bizonyos esetekben a K+F+I tevékenységek eredményeivel – például szellemi tulajdonjogok formájában – már magukban is kereskednek a technológia-piacokon, például szabadalmi licenciákon és kereskedelmen keresztül. Ezekben az esetekben a Hatóság a támogatásnak a technológiapiacokra gyakorolt hatását is figyelembe veheti.
111. A Hatóság különböző kritériumokat alkalmaz az esetleges versenytorzulás – ideértve a dinamikus ösztönzők torzulását, a piaci befolyás megteremtését vagy fenntartását, valamint a nem hatékony piaci struktúrák fenntartását – vizsgálatához.

i. A dinamikus ösztönzők torzulása

112. A dinamikus ösztönzők esetleges torzulásának vizsgálata során a Hatóság az alábbi elemeket veszi figyelembe:

— *a piac növekedése*: minél nagyobb piacnövekedés várható a jövőben, annál kevésbé valószínű, hogy a támogatás negatívan befolyásolja a versenytársak ösztönzőit, mivel bőséges lehetőség áll rendelkezésre a nyereséges tevékenység folytatására,

- *támogatási összeg*: azok a támogatási intézkedések, amelyek jelentős támogatási összeget képviselnek, nagyobb valószínűséggel idéznek elő számottevő kiszorító hatást. A támogatás összegének jelentőségét elsősorban a fő piaci szereplők által hasonló típusú projektekre fordított összeg viszonylatában mérik,
- *a támogatás piachoz való közelsége/kategóriája*: minél inkább irányul a támogatási intézkedés piachoz közeli tevékenységekre, annál valószínűbb, hogy jelentős kiszorító hatást fejt ki,
- *nyílt kiválasztási folyamat*: amennyiben a támogatást átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok alapján ítélik oda, a Hatóság azt pozitívabban értékeli,
- *kilépési korlátok*: a versenytársak nagyobb valószínűséggel tartják fenn – vagy akár növelik – beruházási terveiket, ha az innovációs folyamat kilépési korlátai magasak. Ez történhet akkor, amikor a versenytársak sok korábbi beruházása kötődik egy adott K+F+I pályához,
- *a jövőbeni piacért folytatott verseny ösztönzői*: a K+F+I-hez nyújtott támogatás olyan helyzet kialakulásához vezethet, amelyben a támogatás kedvezményezettjének versenytársai felhagynak egy, „a győztes mindent visz” elve alapján működő jövőbeni piacért folytatott versennyel, mivel a támogatás által biztosított előnyök – a technológiai fejlődés mértékét, a piacgazdaságosságot, a hálózati hatást vagy az időzítést tekintve – csökkentik azon lehetőségüket, hogy potenciálisan eredményesen lépjenek a jövőbeni piacra,
- *termékdifferenciálás és versenyintenzitás*: amennyiben a termékinnováció inkább differenciált termékek kifejlesztéséről szól – például különböző márkákkal, szabványokkal, technológiákkal vagy fogyasztói csoportokkal kapcsolatban –, ez a versenytársakat kisebb valószínűséggel érinti. Ugyanez a helyzet akkor is, ha a piacon számos tényleges versenytárs van jelen.

ii. A piaci befolyás megeremtése vagy fenntartása

113. A Hatóság főként azokkal a K+F+I intézkedésekkel foglalkozik, amelyek lehetővé teszik a támogatás kedvezményezettje számára, hogy a jelenlegi termékpiacokon meglévő piaci befolyását megerősítse vagy jövőbeni termékpiacokra helyezze át. Ezért kevésbé valószínű, hogy a Hatóság a piaci befolyással kapcsolatos aggodalmakat tud azonosítani olyan esetekben, ahol a támogatás kedvezményezettjének piaci részesedése nem éri el a 25 %-ot, illetve a Herfindahl-Hirschman index (HHI) szerinti piaci koncentráció 2 000 alatti.

114. A piaci befolyásra vonatkozó értékelésében a Hatóság különösen a következőket veszi figyelembe:

- *a támogatás kedvezményezettjének piaci befolyása és a piac struktúrája*: amennyiben a kedvezményezett már erőfölénnyel rendelkezik valamely termékpiacokon, a támogatási intézkedés még inkább megerősítheti ezt az erőfölényt azáltal, hogy tovább csökkenti a versenyképességet, amelyet a versenytársak a kedvezményezett vállalkozásra gyakorolhatnak. Hasonlóképpen, az állami támogatási intézkedések jelentős hatással lehetnek az oligopolisztikus piacokra, amelyeken csekély számú aktív szereplő van jelen,
- *a belépési korlátok szintje*: a K+F+I területén az újonnan érkezők belépését jelentős akadályok nehezíthetik. Ezek közé tartoznak a belépés jogi korlátai (különösen a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartása), a méretgazdaságosság és a választékgazdaságosság, a hálózatokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés akadályai, valamint egyéb, a belépés vagy terjeszkedés útjában álló stratégiai korlátok,
- *vásárlóerő*: egy vállalkozás piaci befolyását ugyancsak korlátozhatja a vásárlók piaci helyzete. Az erős vevők jelenléte akadályozhatja egy befolyásos piaci pozíció megszerzését, ha valószínűsíthető, hogy a vásárlók a kellő mértékű piaci verseny fenntartására törekuszenek,
- *kiválasztási folyamat*: azokat a támogatási intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik az erős piaci helyzetben lévő vállalkozások számára, hogy befolyással legyenek a kiválasztási folyamatra – például azáltal, hogy módjukban áll a kiválasztási folyamatban a vállalkozásokra javaslatot tenni, vagy a kutatási pályát oly módon befolyásolni, hogy indokolatlanul juttatják az alternatív pályákat kedvezőtlenebb helyzetbe –, a Hatóság nagyobb valószínűséggel találja aggályosnak.

iii. A nem megfelelő piaci struktúrák fenntartása

115. A piaci struktúrára vonatkozó értékelésében a Hatóság figyelembe veszi majd, hogy a támogatást felesleges kapacitással rendelkező piacokon vagy hanyatló iparágakban ítélik-e oda. Az olyan helyzetek, amikor az érintett piac növekedése tapasztalható vagy a K+F+I tevékenységekhez nyújtott állami támogatás valószínűsíthetően megváltoztatja az ágazat általános növekedési dinamikáját – nevezetesen új technológiák bevezetése által –, vélhetően kevesebb aggodalomra adnak okot.

4.6.3.2. Helyspecifikus hatások

116. Különösen az olyan esetekben, amikor a K+F+I támogatások közel állnak a piachoz, előfordulhat, hogy egyes területek előnyösebb feltételeket élveznek a későbbi termelésük szempontjából, a támogatásnak köszönhető viszonylag alacsonyabb termelési költségek vagy a támogatás révén megvalósuló fokozott K+F+I tevékenység miatt. Ez a vállalkozásokat arra készítheti, hogy telephelyeiket az ilyen területekre helyezték át.
117. A helyspecifikus hatások relevánsak lehetnek a kutatási infrastruktúrák szempontjából is. Amennyiben a támogatást elsősorban arra használják fel, hogy egy infrastruktúrát egy adott régióba vonzzanak egy másik régió kárára, az nem járul hozzá a K+F+I tevékenységek EGT-n belüli további előmozdításához.
118. Ezért a Hatóság a bejelentendő egyedi támogatások vizsgálata során megfelelően figyelembe vesz majd minden arra utaló bizonyítékot, miszerint a támogatás kedvezményezettje fontolóra vett alternatív helyszíneket.

4.7. Átláthatóság

119. 2016. július 1-jétől – az 500 000 EUR-t nem meghaladó egyedi támogatások kivételével – az EFTA-államoknak nemzeti vagy regionális szintű átfogó állami támogatási honlapon legalább a következő információkat kell közzétenniük a bejelentett állami támogatási intézkedésekről: a támogatási programnak és végrehajtási rendelkezéseinek teljes szövege vagy az egyedi támogatás jogalapja, vagy arra mutató hivatkozás; a támogatást nyújtó hatóság neve; az egyes kedvezményezettek; az egyes kedvezményezettek odaítélt támogatás formája és összege; az odaítélés dátuma; a kedvezményezett típusa (kkv/nagvállalkozás); a kedvezményezett székhelye szerinti régió (2-es statisztikai régió szinten ⁽⁵⁰⁾); és az elsődleges gazdasági ágazat, amelyben a vállalkozás a tevékenységét folytatja (a NACE-csoport szinten) ⁽⁵¹⁾. Ezeket az információkat a támogatás nyújtásáról szóló határozat meghozatalát követően hat hónapon belül, az adóintézkedések tekintetében pedig az adóbevallás időpontját követő egy éven belül közzé kell tenni, legalább tíz évig meg kell őrizni, és korlátozás nélkül elérhetővé kell tenni a nyilvánosság számára ⁽⁵²⁾.

5. ÉRTÉKELÉS

120. A verseny és a kereskedelem torzulásának további mérséklése érdekében a Hatóság a bejelentendő támogatási programok esetében előírhatja, hogy azok időtartamát korlátozzák, és azokra vonatkozóan végezzék el a 37. pontban említett értékelést. Az értékelést különösen olyan programok esetében kell elvégezni, amelyeknél a lehetséges torzulás mértéke különösen nagy, vagyis amelyeknél a végrehajtás kellő időben történő felülvizsgálata nélkül a verseny jelentős mértékben korlátozódhat.
121. Tekintve az értékelés céljait, továbbá annak érdekében, hogy ne terheljék aránytalanul az EFTA-államokat és a kisebb támogatási intézkedéseket, a 120. pontban említett követelmény kizárólag a nagy költségvetéssel rendelkező és új jellemzőket tartalmazó támogatási programok esetében, illetve várható jelentős piaci, technológiai vagy

⁽⁵⁰⁾ A megfelelő bizottsági iránymutatásban alkalmazott „NUTS” mozaikszó helyett a „statisztikai régió” kifejezést használjuk. A „NUTS” a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrájának (NUTS) létrehozásáról szóló, 2003. május 26-i 1059/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 154., 2003.6.21., 1. o.) alapján a „Nomenclature of Territorial Units for Statistics” kifejezésből származik. Ezt a rendeletet nem foglalták bele az EGT-megállapodásba. Annak érdekében azonban, hogy a statisztikai információk iránti folyamatosan növekvő igényekre tekintettel regionális szinten közös fogalommeghatározásokat alkalmazzanak, az Eurostat, a tagjelölt országok nemzeti intézményei és az EFTA megállapodtak, hogy a NUTS-besoroláshoz hasonló statisztikai régiókat hoznak létre.

⁽⁵¹⁾ Kellően indokolt esetben és a Hatóság beleegyezésével üzleti titkok és egyéb bizalmas információk kivételével (lásd az állami támogatásokra vonatkozó határozatokkal kapcsolatos szakmai titoktartásról szóló hatósági iránymutatást [HL L 154., 2006.6.8., 27. o. és 29. sz. EGT-kiegészítés, 2006.6.8., 1. o.]). Adóintézkedések esetében az egyedi támogatási összegekre vonatkozó információkat a következő (millió EUR-ban megadott) tartományokkal nyújtható tájékoztatás: [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 vagy több].

⁽⁵²⁾ Jogellenes támogatások esetén az EFTA-államoknak a Hatóság vonatkozó határozatától számított 6 hónapon belül gondoskodniuk kell ezen információ utólagos közzétételéről. Az információt olyan formátumban kell elérhetővé tenni, amely lehetővé teszi az adatok keresését, kinyerését és az interneten való egyszerű közzétételét. Erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas.

szabályozási változás esetén alkalmazandó. Az értékelést az állami támogatást nyújtó hatóságtól független szakértőnek kell végeznie közös módszertan⁽⁵³⁾ alapján, és azt nyilvánosságra kell hozni. Az EFTA-államoknak a vonatkozó támogatási programokkal együtt az értékelési terv tervezetét is közölniük kell, amely a Hatóság programról készített értékelésének szerves részét képezi majd.

122. A csoportmentességi rendelet hatálya alól kizárólag a nagy költségvetésük miatt kivett támogatási programok esetében a Hatóság az összegegyeztetetőségeket kizárólag az értékelési terv alapján értékeli.
123. Ahhoz, hogy a Hatóság megvizsgálhassa a támogatási program meghosszabbításának lehetőségét, az értékelést megfelelő időben – és a program lejártakor minden esetben – be kell nyújtani a Hatóság számára. Az egyes értékelések pontos alkalmazási körét és körülményeit a támogatási programot jóváhagyó határozatban kell megállapítani. Az összes hasonló célra irányuló, későbbi támogatási intézkedésnek – ideértve a 122. pontban említett programok módosítását is – figyelembe kell vennie az értékelés eredményeit.

6. JELENTÉSTÉTEL ÉS NYOMON KÖVETÉS

124. A felügyeleti és bírósági megállapodásnak és a 195/04/COL sz. hatósági határozat egységes szerkezetbe foglalt változatának⁽⁵⁴⁾ megfelelően az EFTA-államoknak éves jelentéseket kell benyújtaniuk a Hatóságnak.
125. Az EFTA-államoknak részletes nyilvántartást kell vezetniük valamennyi támogatási intézkedésről. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell valamennyi olyan információt, amely az elszámolható költségekre és a maximális támogatási intenzitásokra vonatkozó feltételek teljesítésének megállapításához szükséges. A nyilvántartást a támogatás odaítélésének napjától számított tíz évig meg kell őrizni, és kérésre a Hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

7. HATÁLY

126. A Hatóság az ezen iránymutatásban meghatározott alapelveket valamennyi olyan bejelentett K+F+I támogatás összegegyeztetetőségének értékeléséhez alkalmazni fogja, amely tekintetében ezen iránymutatás elfogadásának időpontját követően határozatot kell hoznia. A jogellenes K+F+I támogatások értékelése a támogatás odaítélésének időpontjában alkalmazandó szabályokkal összhangban történik.
127. Az EGT-megállapodás 3. jegyzőkönyve I. része 1. cikkének (1) bekezdése értelmében a Hatóság javasolja, hogy az EFTA-államok szükség esetén módosítsák meglévő K+F+I támogatási programjaikat annak érdekében, hogy legkésőbb 2015. január 1-jéig összhangba hozzák azokat ezen iránymutatás rendelkezéseivel.
128. A Hatóság felkéri az EFTA-államokat, hogy a 127. pontban javasolt megfelelő intézkedésekhez az ezen iránymutatásnak a Hatóság honlapján⁽⁵⁵⁾ való közzétételétől számított két hónapon belül adják kifejezett, feltétel nélküli beleegyezésüket. Valamely EFTA-államok válaszában hiányában a Hatóság úgy tekinti, hogy a szóban forgó EFTA-állam nem fogadja el a javasolt intézkedéseket.

8. FELÜLVIZSGÁLAT

129. A Hatóság ezen iránymutatást bármikor felülvizsgálhatja vagy módosíthatja, amennyiben ez a versenypolitikával összefüggő okok miatt, vagy más EGT-szabályok és nemzetközi kötelezettségek figyelembevétele érdekében, vagy más indokolt esetben szükségessé válik.

⁽⁵³⁾ Ilyen közös módszertannal a Hatóság szolgálhat.

⁽⁵⁴⁾ Elérhető a következő címen: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/195-04-COL.pdf>

⁽⁵⁵⁾ Lásd: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

I. MELLÉKLET

ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK

Támogatás K+F projektekhez	<p>a) Személyi jellegű költségek: kutatók, technikusok és egyéb kisegítő személyzet, amennyiben a projektben foglalkoztatják őket.</p> <p>b) Eszközök és felszerelések költségei, a projektben való használatuk mértékéig és idejére. Amennyiben ezeket az eszközöket és felszereléseket a projektnél nem használják fel teljes élettartamukra, csak a projekt élettartamának megfelelő amortizációs költségeket tekintik elszámolhatónak a helyes számviteli gyakorlat alapján számítva.</p> <p>c) Épületek és földterületek költségei, a projektben való használatuk mértékéig és idejére. Az épületek tekintetében csak a projekt időtartamának megfelelő – a szokásos számviteli gyakorlatnak megfelelően kiszámított – értékcsökkenési ráfordítások minősülnek elszámolható költségeknek. A földterületek esetében az adásvétel költségei, illetve a ténylegesen felmerülő tőkeköltségek is elszámolhatók.</p> <p>d) A szerződéses kutatás, a külső forrásokból szokásos piaci feltételek mellett megvásárolt vagy licencia tárgyát képező műszaki ismeretek és szabadalmak költségei, valamint a tanácsadás és hasonló szolgáltatások költségei, ha azokat kizárólag a projekt céljaira veszik igénybe.</p> <p>e) További általános költségek, amelyek közvetlenül a projekt eredményeként merülnek fel.</p> <p>f) Egyéb működési kiadások, beleértve az anyagköltségeket, a beszerzések és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a projekt eredményeként merülnek fel.</p>
A megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás	A tanulmány költségei.
Kutatási infrastruktúrák létrehozásához vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás	Az immateriális javakra és a tárgyi eszközökre irányuló beruházási költségek.
Kkv-knak nyújtott innovációs támogatás	<p>a) Szabadalmak és más immateriális eszközök megszerzésével, validálásával és védelmével kapcsolatos költségek.</p> <p>b) Olyan, kutató-ismeretterjesztő szervezettől vagy nagyvállalkozástól kirendelt, magasan képzett munkaerő költségei, aki K+F+I tevékenységeken, a kedvezményezett-nél újonnan létrehozott munkakörben dolgozik, és nem a személyzet más tagjait helyettesíti.</p> <p>c) Innovációs tanácsadás és támogató szolgáltatások költségei.</p>
Eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás	Személyi jellegű költségek; a projekt mértékéig és időtartamára igénybe vett eszközök, felszerelések, épületek és földterület költségei; szerződéses kutatás, ismeretek és a külső forrásokból a piaci feltételeknek megfelelően megvásárolt vagy licencia alapján felhasználható szabadalmak költségei; további járulékos költségek és egyéb működési költségek, beleértve az anyagok, a fogyóeszközök és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a projekt eredményeként merülnek fel.
Az innovációs klasztereknek nyújtott támogatás	
Beruházási támogatás	A tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházási költségek.
Működési támogatás	<p>A következő tevékenységekhez kapcsolódó személyi jellegű költségek és igazgatási költségek (ideértve a járulékos költségeket is):</p> <p>a) az együttműködés és információcsere elősegítésére, illetve a specializált, személyre szabott üzleti szolgáltatás nyújtásának vagy közvetítésének javítására szolgáló klaszterélnékiítés;</p> <p>b) az újabb vállalkozások és szervezetek klaszterhez történő csatlakozása, valamint a klaszter ismertségének növelése érdekében végzett marketingtevékenység;</p> <p>c) klaszterfelszerelés kezelése; valamint</p> <p>d) az ismeretmegosztás, kapcsolatépítés és nemzetközi együttműködés támogatására szolgáló képzési programok, műhelyek és konferenciák szervezése.</p>

II. MELLÉKLET

MAXIMÁLIS TÁMOGATÁSI INTENZITÁS

	%		
	Kisvállalkozás	Középvállalkozás	Nagyvállalkozás
Támogatás K+F projektekhez			
Alapkutatás	100	100	100
Ipari kutatás	70	60	50
— vállalkozások közötti (nagyvállalkozások esetében határokon átnyúló vagy legalább egy kkv-vel folytatott együttműködés) vagy egy vállalkozás és egy kutatóhely közötti hatékony együttműködés esetén, vagy	80	75	65
— az eredmények széles körű terjesztése esetén			
Kísérleti fejlesztés	45	35	25
— vállalkozások közötti (nagyvállalkozások esetében határokon átnyúló vagy legalább egy kkv-vel folytatott együttműködés) vagy egy vállalkozás és egy kutatóhely közötti hatékony együttműködés esetén, vagy	60	50	40
— az eredmények széles körű terjesztése esetén			
A megvalósíthatósági tanulmányokhoz nyújtott támogatás	70	60	50
Kutatási infrastruktúrák létrehozásához vagy korszerűsítéséhez nyújtott támogatás	50	50	50
Kkv-knak nyújtott innovációs támogatás	50	50	—
Eljárási és szervezési innovációhoz nyújtott támogatás	50	50	15
Az innovációs klasztereknek nyújtott támogatás			
Beruházási támogatás	50	50	50
— az EGT-megállapodás 61. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt feltételeknek megfelelő támogatott területeken	55	55	55
Működési támogatás	50	50	50